№196 (2009)
Аўторак, 19 кастрычніка 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец УП «Народная воля».
Кошт свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +7...+9, уначы — +6...+8, на працягу сутак — дождж; у Брэсце ўдзень — +7...+9, дождж, уначы — +6...+8, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +7...+9, уначы — +7...+9, на працягу сутак — дождж; у Віцебску ўдзень — +6...+8, уначы — +5...+7, на працягу сутак — дождж; у Гомелі ўдзень — +6...+8, уначы — +6...+8, на працягу сутак — дождж; у Магілёве ўдзень — +6...+8, уначы — +6...+8, на працягу сутак — дождж.

www.meteo.by

Тое, што адбылося ў Беларусі, усхвалявала не толькі беларускі народ, але і ўвесь цывілізаваны свет

Ярмошына стукала, стукала па дрэве... І дастукалася

Недарэмна ўсё ж такі падчас сваіх прэс-канферэнцый, якія ладзіліся кожныя дзве гадзіны ў нядзелю, 17 кастрычніка, старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі (ЦВК) **Лідзія Ярмошына** заяўляла, што, маўляў, *"давайце пастукаем па дрэве, каб толькі рэферэндум адбыўся"*. Дарэмна, на наш погляд, Лідзія Міхайлаўна хвалявалася і траўміравала свае слабенькія жаночыя пальчыкі аб драўляную паверхню: усё адбылося так, як і было задумана.

Удзел у выбарах і рэферэндуме, згодна з данымі Л.Ярмошынай, *"узялі **89,73** працэнта выбаршчыкаў, за змены ў Канстытуцыі выказаліся **77,3** працэнта грамадзян, унесеных у спісы для галасавання"*.

"Я лічу гэта элегантнай перамогай", — сказала старшыня Цэнтрвыбаркама на прэс-канферэнцыі і працягнула: — *Калі б гэтага рэферэндуму не было, то яго варта было б выдумаць, бо рэферэндум садзейнічаў згуртаванню нацыі"*.

Арыгінальна Лідзія Міхайлаўна выказалася і на пытанне наконт скаргаў, якія сведчаць аб парушэннях падчас выбараў: *"Да, высылают мне наблюдатели от так называемых политических партий акты о всякой ерунде"*.

Зусім іншыя вынікі рэферэндуму дае сусветна вядомы інстытут Гэлапа ("The Gallup Organization"). Гэтыя лічбы агучыў позна ўвечары лідэр незарэгістраванага руху "За справедливые выборы", былы старшыня Савета Рэспублікі **Аляксандр Вайтовіч**. Згодна з гэтымі данымі, за "палітычную бессмяротнасць" Лукашэнкі маглі выказацца толькі **48,3%** ад агульнай колькасці выбаршчыкаў (паводле афіцыйных даных, нагадаем, — 77,3%).

"Апытанне выбаршчыкаў, якія збіраліся 17 кастрычніка ісці на галасаванне, і тых, хто прагаласаваў датэрмінова, праводзілася на 150 участках 20 выбарчых акруг", — паведамляе А. Вайтовіч. Усяго падчас папярэдняга галасавання былі апытаны 19.205 чалавек. Вынікі галасавання па рэгіёнах, згодна з даследаваннем Інстытута Гэлапа, такія: "так" Лукашэнку ў Брэсцкай вобласці адказалі **49,7%** выбаршчыкаў, унесеных у спісы, у Віцебскай — **35%**, у Гомельскай — **62,2%**, у Магілёўскай — **58%**, у Гродзенскай — **56,9%**, у Мінскай — **68,1%**, у Мінску — **30,5%**.

Якім лічбам верыць — Лідзіі Ярмошынай альбо Аляксандра Вайтовіча, вырашаць вам, паважаныя чытачы. Нагадаем, што дзеля таго, каб зрабіць Лукашэнку "вечным прэзідэнтам", згодна з цяперашняй Канстытуцыяй, "за" павінны сказаць больш за 50% выбаршчыкаў, унесеных у спісы для галасавання. І, калі верыць даным Інстытута Гэлапа, папраўка ў Канстытуцыю не прайшла...

У штабе дэмакратычных сіл, які размяшчаўся ў нядзелю ў сядзібе БНФ, таксама не падзялялі афіцыйнага аптымізму наконт вынікаў выбараў і рэферэндуму. Прадстаўнікі кааліцыі **"5+"** распавядалі пра шматлікія парушэнні, якія мелі месца падчас выбараў. Так, на думку старшыні партыі БНФ **Вінцука Вячоркі**, 17 кастрычніка адбылася *"незаконная падзея агульнанацыянальнага маштабу"*. *"Мы, выбаршчыкі, ставім толькі адзін подпіс у табліцы, дзе ўзгадваецца слова "выбары"*, — працягнуў В. Вячорка. — *Слова "рэферэндум" у гэтай табліцы няма. Паставіўшы толькі адзін подпіс, мы атрымліваем на рукі два бюлетэні — адзін па выбарах, другі — па рэферэндуме. На маё пытанне, на падставе якога закона, інструкцыі, рашэння ЦВК мне выдаюцца два бюлетэні за адзін подпіс, ні старшыня камісіі, ні члены камісіі нічога не адказалі. Дакладней, яны спасылаліся на нараду ў Ярмошынай, дзе ім усім сказалі, маўляў, "что вам еще надо?". Я напісаў скаргу, але яе адмовіліся ў мяне прыняць..."*

Першы сакратар ПКБ **Сяргей Калякін** дадаў, што прызнанне вынікаў рэферэндуму будзе вялікай праблемай для ўлады, бо няма дакументальнага пацвярджэння таго, што народ прымаў удзел у рэферэндуме. Сяргей Іванавіч таксама зазначыў, што на выбарчых участках масава парушалася дырэктыва № 1: *"У школах прадаюцца спіртныя напоі і пад п'яную музыку ідзе галасаванне. Ідзе подкуп выбаршчыкаў. Прадукты і спіртныя напоі рэалізуюцца па заніжаных цэнах, а дзесьці і ўвогуле раздаюцца бясплатна"*.

Акрамя апазіцыйных палітыкаў, у нядзелю да журналістаў звярнуліся і музыкі, у якіх пасля выступлення на вядомай акцыі 21 ліпеня, якая была прымеркавана да 10-годдзя праўлення Лукашэнкі, сталі ўзнікаць *"вялікія праблемы"*. Вось што на гэты конт сказаў **Аляксандр Памідораў:** *"Пасля ўдзелу ў гэтай акцыі забаронены для ратацыі ў эфіры на радыё і тэлебачанні, а таксама ў дзяржаўных газетах матэрыялы аб калектывах "Палац", "N.R.M", "Drum Ecstasy", "Нейра-Дзюбель", "Крама" "Zet", "Pomidor/OFF" і Зміцеры Вайцюшкевічу. Таксама па надуманых прычынах забараняюцца канцэрты названых калектываў. У чым прычына? Акцыя ж была дазволена, і мы нічога не парушалі..."*

Што тычыцца агульных уражанняў карэспандэнтаў "Народнай волі" ад наведвання выбарчых участкаў у Мінску, то яны ў сваёй большасці адмоўныя. Напрыклад, пасля паўтары гадзіны, праведзенай на выбарчым участку №130, што ў Ленінскім раёне Мінска, у нас склалася ўражанне, што там адбываюцца не выбары, а вясковыя танцы. Устойлівы водар перагару (ён ішоў часцей ад прадстаўнікоў мужчынскага полу ўзростам ад 30 да 60 гадоў), жарты і перасмешкі накшталт: "Ты мяне паважаеш?", "Дзе тут можна прагаласаваць за Лукашэнку?", "О, падманулі, гады, што будуць у продажы танныя памідоры!", а таксама бясплатная раздача піва ўсталёўвалі незабыўную атмасферу святочнага народнага волевыяўлення. Амаль аднолькавая карціна назіралася і на іншых участках, якія нам давялося наведаць.

Каб гэтую атмасферу адчулі і маладыя, на выбарчым участку №640, напрыклад, які размясціўся ў сярэдняй школе № 108 г.Мінска, бясплатна выдавалі піва нават 18-гадовым юнакам, якія галасавалі першы раз у сваім жыцці... Каб паступова прывыкалі, мусіць, да больш моцных напояў.

На выбарчым участку, што размясціўся ў школе №4 г.Мінска, паведамляе Радыё Свабода, фотакарэспандэнту ўдалося сфатаграфаваць стос выбарчых бюлетэняў з праастаўленымі загадзя значкамі "за" ў бюлетэні рэферэндуму. Старшыня ЦВК Л. Ярмошына тым не менш гэтую інфармацыю абвергла, назваўшы фотаздымкі "калажамі"...

Учора раніцай Цэнтрвыбаркамам былі таксама падведзены папярэднія вынікі парламенцкіх выбараў. Згодна з імі, у "палатку" не прайшоў ніводны кандыдат, які прадстаўляе апазіцыйныя палітычныя партыі. Усяго ад партый абрана 12 чалавек, але ўсе яны фактычна прадстаўляюць праўладавыя партыі: ад афіцыйнай Камуністычнай партыі Беларусі абрана 8 чалавек, ад Аграрнай — 3, ад Ліберальна-дэмакратычнай у "палатцы" будзе засядаць усяго адзін прадстаўнік — Сяргей Гайдукевіч...

Карацей кажучы, чарговая агульнарэспубліканская палітычная кампанія адбылася. Сеанс масавага прамывання мазгоў завяршыўся паспяхова для ўлад. Але, калі задумацца, што ж адбылося 17 кастрычніка ў рэшце рэшт? На нашу думку, нічога нязвыклага альбо дзіўнага. Проста нас падманулі. У чарговы раз...

Колькі яшчэ на шляху Беларусі будзе падобных "элегантных перамог"?

Віталь ГАРБУЗАЎ, Алесь СІЛІЧ.

СТОП-КАДР

Заўтра такога не будзе... (Падчас выбараў у Барысаве на адным з участкаў.)

Фота photo.bymedia.net

...Чтобы никто ничего не видел

Доверенные лица и независимые наблюдатели не были допущены на заседания окружных комиссий в Бобруйске. 17 октября в 19.50 Вячеслава Бортника, доверенное лицо кандидата в депутаты от ОГП по Бобруйскому-Первомайскому округу №64 Анны Готовец, и председателя Белорусской организации Международной амнистии, не допустили на заседание окружной комиссии и отказали в возможности присутствовать в момент передачи избирательных бюллетеней с участковых комиссий данного округа.

На входе в здание Первомайского райисполкома его остановил работник администрации Юрий Николаевич Лукьянов и пояснил, что председателем избирательной комиссии Бобруйского-Первомайского округа №64 Виктором Даниловичем Горбаневым было дано распоряжение не впускать доверенных лиц кандидатов в депутаты.

Независимому наблюдателю по Бобруйскому-Ленинскому избирательному округу №63 Светлане Статкевич удалось пробиться в здание Ленинского райисполкома, где расположилась окружная избирательная комиссия. Однако с началом поступления избирательных бюллетеней с участковых комиссий данного округа Светлане сначала предложили покинуть помещение, а затем милиционеры с применением силы вытолкали ее на улицу.

www.charter97.org

А.БРАЗАЎСКАС:

Еўрасаюз павінен даць ацэнку законнасці рэферэндуму ў Беларусі

Еўрасаюз павінен даць ацэнку законнасці рэферэндуму ў Беларусі аб магчымым працягу паўнамоцтваў Аляксандра Лукашэнкі. Пра гэта заявіў прэм'ер-міністр Літвы **Альгірдас БРАЗАЎСКАС** у інтэрв'ю "Радыё Літва".

"Літва не можа ўмешвацца ва ўнутраныя справы суседняй краіны. Няхай беларускія грамадзяне вырашаюць, як ім жыць", — сказаў прэм'ер-міністр Літвы.

"Але цяпер беларускі рэферэндум — гэта агульная справа Еўропы, бо краіна размешчана ў цэнтры старога кантынента, у прыватнасці, Еўрасаюза, якому і трэба даць ацэнку ўсім працэсам, што маюць месца ў Беларусі, у той час як ЕС вызначае сваю палітыку з новымі суседзямі", — падкрэсліў А.Бразаўскас.

Марына РАХЛЕЙ.

РОЗНЫМІ ВАЧЫМА

Ута ЦАПФ:

Падчас выбараў і рэферэндуму ў Беларусі назіральнікі ад АБСЕ зафіксавалі «надзвычай вялікую колькасць парушэнняў»

"Надзвычай вялікую колькасць парушэнняў" зафіксавалі назіральнікі ад АБСЕ падчас выбараў і рэферэндуму ў Беларусі. Аб гэтым заявіла кіраўнік групы назіральнікаў ад АБСЕ **Ута ЦАПФ** у інтэрв'ю, апублікаваным у газеце "Financial Times Deutschland" 18 кастрычніка.

Уладзімір РУШАЙЛА:

Выбары і рэферэндум у Беларусі праходзілі ў адпаведнасці з заканадаўствам

Выбары дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу і рэспубліканскі рэферэндум, што адбыліся 17 кастрычніка, праведзены "ў адпаведнасці з нормамі выбарчага заканадаўства, з'яўляюцца свабоднымі, сумленнымі, легітымнымі і транспарэнтнымі". Такія вынікі доўгатэрміновага назірання місіі СНД агучыў на прэс-канферэнцыі 18 кастрычніка кіраўнік місіі **Уладзімір РУШАЙЛА.**

Депутаты Европарламента признали выборы и референдум в Беларуси недемократичными

О недемократичности и непрозрачности избирательного процесса во время парламентских выборов и референдума в Беларуси заявили в понедельник в Минске на пресс-конференции члены делегации Европейского парламента **Яцек ПРОТАСЕВИЧ** и **Барбара КУДРИЦКА**. Депутаты Европарламента намерены подготовить отчет по итогам наблюдения в Беларуси, на основании которого будет подготовлена резолюция в Беларуси, которая будет представлена на рассмотрение в Европейский парламент. Они намерены рекомендовать ввести визовые ограничения в отношении членов Центральной избирательной комиссии по выборам и проведению референдумов. Таким образом, глава ЦИК Ермошина, которая распространяет "результаты" кампании, в ближайшее время может оказаться "невыездной" наряду с министром внутренних дел Наумовым, генпрокурором Шейманом, министром спорта Сиваковым и командиром СОБРа Павличенко, которых Евросоюз подозревает в причастности к похищениям лидеров белорусской оппозиции.

"Избирательное законодательство Беларуси не соответствует нормам, принятым в Европе. Но даже это законодательство во многих случаях нарушалось. Мы обязательно сообщим в своем отчете о том, насколько недемократично избирательное законодательство Беларуси и как много нарушений этого законодательства", — заявила во время пресс-конференции депутат Европейского парламента **Барбара КУДРИЦКА.**

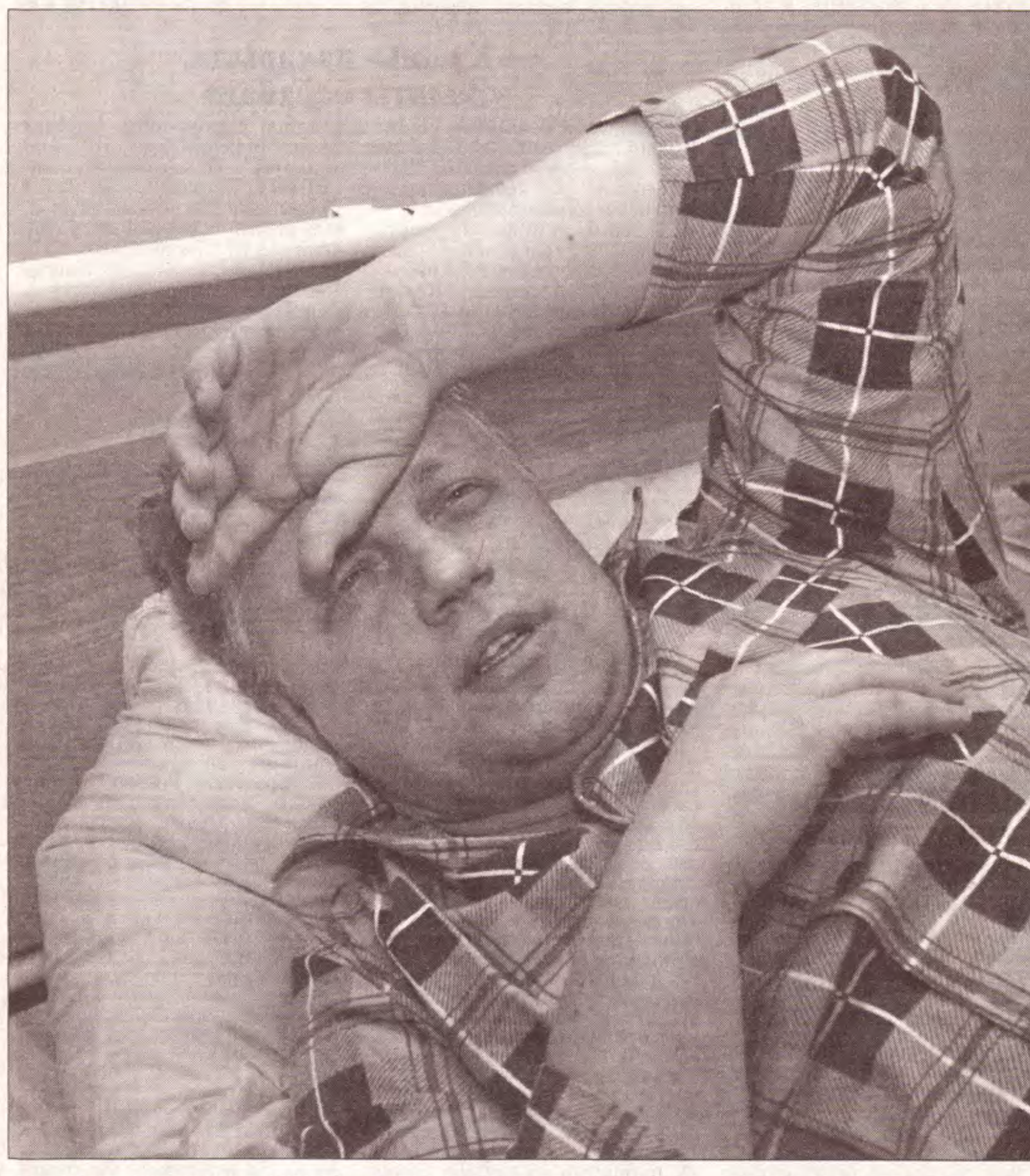
"Если подводить итоги наблюдений, то кроме тех правовых норм, которые не применяются ни в одной европейской стране (досрочное голосование, хождение с ящиками для голосования по квартирам, организация ярмарок с продажей разных продуктов питания, в том числе алкоголя на избирательных участках), у меня вызвали большое удивление другие вещи. Во-первых, выборы стопроцентно не были равными. И во-вторых, это не были тайные выборы. Кабины для голосования не были должным образом закрыты, иногда в кабины заходили по 2—3 человека", — заявил член делегации Европарламента по Беларуси **Яцек ПРОТАСЕВИЧ.**

www.charter97.org

СКАНДАЛ

У Павла Шеремета — сотрясение мозга

17 октября в Минске был жестоко избит руководитель отдела спецпроектов Общественного российского телевидения журналист Павел Шеремет.

Он находится в 9-й клинической больнице в отделении нейрохирургии.

"Все произошло вчера в 19.30, когда я собирался на пресс-конференцию, где должны были озвучить результаты *экзит-пола,* — рассказывает Шеремет. — Выходя из подъезда, обратил внимание на машину с тонированными стеклами. Там сидели четыре человека. Я еще про себя удивился, что здесь спецслужбы делают, вроде бы все спокойно... Когда садился в машину, ко мне подбежали два молодых человека с криком, что я пристаю к девушке одного из них. Я подумал, что это какое-то недоразумение. Начал объяснять, что ничего не знаю, что я из Москвы приехал ненадолго. Завязалась потасовка. Меня били кулаками по голове. Удары наносили преимущественно сзади. Драка продолжалась несколько минут. Вокруг было много людей. Почти мгновенно появилась милиция. Все это происходило недалеко от Посольства Латвии, рядом с Советским райисполкомом. Милиция сразу скрутила этих двух парней. Мне сказали поехать в РУВД написать заявление о нападении. Я приехал туда, написал заявление. А минут через пять сотрудники правоохранительных органов сказали, что они уже провели свое собственное расследование. Молодые люди, которые избивали меня, написали заявление о том, что это я якобы напал на них и жестоко избил. И поэтому меня должны арестовать. Еще мне предложили подписать протокол. Я собирался написать, что категорически не согласен с тем, что там написано. Подполковник милиции, увидев, что я написал слово "категорически", вырвал его у меня из рук. Я заявил, что если он себя так ведет, то я вообще ничего подписывать не буду.

Меня задержали, забрали все телефоны, шнурки, носки, ремень и отвезли в спецприемник-распределитель на Окрестина.

Мне не давали звонить. Все знали, что я вошел в здание Советского РУВД. А куда потом исчез — неизвестно. Вывели меня через черный вход. Только через несколько часов, уже из больницы, кто-то позвонил моей матери и сообщил, где я нахожусь...

На Окрестина я пробыл три часа. Во время вечернего обхода пожаловался на сильную головную боль и попросил, чтобы пригласили доктора. Доктора у них не оказалось, вызвали "скорую помощь". Врачи сказали, что у меня очень высокое давление и констатировали сотрясение мозга, настояли на срочной госпитализации. Под конвоем меня отвезли в 4-ю больницу, там начали делать обследование. Около 12 часов ночи в больницу приехал подполковник, который меня задерживал в РУВД (он, кстати, не представился). Сказал, что есть решение изменить мне меру пресечения. Меня не арестовали, но вручили повестку в суд на 20 октября.

Парадокс: я — хулиган, злостно избивший двух молодых ребят, с сотрясением мозга нахожусь в нейрохирургическом отделении 9-й больницы, а эти двое живы-здоровы и где-то ходят!.. Кстати, люди видели, как один из этих парней по-приятельски тусовался с курсантами школы милиции, стоявшими неподалеку.

Около двух часов ночи в 4-ю больницу приехали следователи Советского РУВД. Они якобы должны были провести расследование инцидента. Я сказал, что все объяснения уже написал, отказался давать показания, отвечать на их вопросы, что-либо подписывать. В 4 часа ночи они уехали. А меня из 4-й больницы перевели в 9-ю. Врачи говорят, что мне надо пробыть тут минимум неделю..."

Павла Шеремета избивали на глазах экс-главного редактора "Белорусской деловой газеты" журналиста **Светланы Калинкиной.**

"Я расцениваю данный случай как спланированную акцию спецслужб, — говорит Светлана. — ***Судя по всему, произошло какое-то несогласование с милицией: эти молодые люди не могли подумать, что сотрудники правоохранительных органов явятся так быстро.***

Ребята, напавшие на Шеремета, явно не простые: у них в паспортах лежали ламинированные удостоверения. Поэтому, видимо, Павла в срочном порядке переквалифицировали из потерпевшего в обвиняемого...

Я своими глазами видела, как все происходило. Я просила, требовала, настаивала, чтобы меня допросили как свидетеля. Но сотрудники правоохранительных органов даже не посчитали нужным спросить, как меня зовут. Зато они охотно взяли заявление двух парней, написавших, что Павел на них напал.

Много людей видели, как все происходило на самом деле. Но никого из них не допросили..."

В среду Павел Шеремет намерен явиться в суд. Защищать его будет адвокат **Вера Стремковская.**

"Мы это дело так не оставим, — говорит Павел. — Я считаю, что это была провокация со стороны властей, которые решили таким образом меня изолировать. И если бы не мужественная позиция врачей "скорой помощи", врачей 4-й больницы, я бы сейчас находился на нарах".

Стремковская подала в прокуратуру жалобу по поводу незаконного задержания Шеремета с просьбой прекратить административное преследование журналиста и возбудить уголовное дело в отношении тех, кто его избил.

Марина КОКТЫШ.
Фото photo.bymedia.net

Резонанс

Министерство иностранных дел России надеется, что белорусские власти предпримут необходимые меры для наказания виновных в нападении в Минске на руководителя спецпроектов Первого канала российского телевидения Павла Шеремета. Об этом говорится в сообщении Департамента информации и печати МИД России, передает РИА "Новости".

"МИД находится в постоянном контакте с Посольством России в Минске, которое выясняет все обстоятельства случившегося с журналистом российской телекомпании, — говорится в сообщении. *Выражаем надежду, что белорусские власти предпримут необходимые меры для расследования этого инцидента и наказания виновных.*

Телеканал ОРТ также находится в постоянном контакте с российскими официальными и дипломатическими структурами.

ВОЗВРАЩАЯСЬ К НАПЕЧАТАННОМУ

Защитим себя!

Под таким заголовком в минувшем номере "Народной воли" напечатано обращение А.Бухвостова, В.Вечерко, А.Лебедько, С.Калякина, А.Павлова, В.Фролова. В нем говорится: "Известные люди, общественные деятели нашей страны приняли совместное решение о создании **Комитета защиты граждан".**

Уточняем: создается Комитет не как регистрируемая структура, а как **общественная** инициатива, не требующая процедур официальной регистрации.

В ближайшее время авторы общественной инициативы сообщат конкретные координаты для передачи фактов нарушения закона со стороны властных структур и отдельных чиновников.

Редакция газеты "Народная воля".

РОЗДУМ

Эпоха, якую пахавалі

***Іван Пятровіч ШАМЯКІН** пражыў 83 гады. Узрост дастатковы, каб многае здзейсніць, і нават, як кажуць, паспець стаміцца ад жыцця. Асабліва, калі Бог захоўвае напрыканцы жыцця светлы розум, а з ім — абвостранае пачуццё адзіноты і ўсведамленне таго, што, незалежна ад мінулых заслуг і дасягненняў, у новым часе ты чужы і патрэбны хіба што сваякам і шчыльнаму колу такіх жа немаладых сяброў. Першую палову жыцця чалавек глядзіць наперад, другую — азіраецца назад.*

У першай палове жыцця Іван Пятровіч быў салдатам вялікай вайны; пісьменнікам, творы якога адпавядалі жыццёвай філасофіі так званага простага чалавека (нездарма ягоныя кнігі кралі з бібліятэк, зачытвалі так, што яны патрабавалі рамонту); чалавекам, які ўмеў ладзіць з уладаю і пры гэтым не надта аддаляцца ад народа. Я параўнаў бы яго з рабочым, які звыкла адпрацоўваў за варштатам пэўныя гадзіны, дні, месяцы і ў планавым парадку выдаваў спажыўцу якасную, сумленна зробленую прадукцыю — апавяданні, аповесці, раманы.

Балючы пераломам ў творчасці пісьменніка адбыўся ў сярэдзіне 80-х гадоў. Захістаўся дзяржаўны лад, а з ім звыклая субардынацыя і ўладкаваны побыт. Рэвізія дзяржаўнай ідэалогіі, новы погляд на савецкую гісторыю і рэчаіснасць патрабавалі і ад творчых людзей, так бы мовіць, "карэкцыі зроку". Відаць, для Івана Шамякіна, які ўсё жыццё, хоць і адчуваў пад нагамі родную глебу, ды глядзеў усё ж у бок Крамля, быў найперш пісьменнікам савецкім, а ўжо потым — беларускім, гэта было занадта... Пазнейшая творчасць Шамякіна — гэта непрыхаваная настальгія па савецкай мінуўшчыне, непрыманне (часам даволі агрэсіўнае) новых рэалій і насцярожанае чаканне дня заўтрашняга, горшага за сённяшні. Гэтыя настроі пісьменніка, гэты вектар ягонай творчасці аказаліся ў апошняе дзесяцігоддзе вельмі прыдатнымі для ўлады, якая цынічна абаперлася на пакаленне ветэранаў, абяцаючы вярнуць ім "Савецкую Айчыну" ў асобна ўзятай Рэспубліцы Беларусь.

Улада ўвогуле не любіць мастацтва, не шануе культуру. Шмат хто з уладароў мог бы падпісацца пад словамі Гебельса: "Калі я чую слова "культура", я хапаюся за пісталет". Такое стаўленне ідзе ад досведу, што культурнай грамадою кіраваць цяжэй, чым непісьменным статкам. Але для сваёй легітымізацыі ў вачах грамадства улада ўсё ж вымушаная падтрымліваць той ці іншы мастацкі напрамак, тую ці іншую культурніцкую з'яву. Матэрыяльная падтрымка шанаванага грамадою пісьменніка, якім з'яўляўся Іван Пятровіч Шамякін, надавала ўладзе элементы прыстойнага іміджу. Сам жа пісьменнік свой аўтарытэт і блізкасць да ўладных кабінетаў спрабаваў скарыстаць, каб давесці чынавенству слушныя думкі, натхніць іх на разумныя ўчынкі. Так, ён звяртаўся да прэзідэнта з лістамі пра занядбаны стан беларускай мовы, юрыдычна дзяржаўнай, прасіў прыняць захады для выпраўлення сітуацыі, ганебнай для цывілізаванай краіны. Лісты засталіся без адказу...

Памёр Іван Пятровіч не ў зручны для дзяржаўнай прапаганды час. За некалькі дзён да рэферэндуму, калі паўсюдна нагняталася святочная эйфарыя, і сумная нота магла б сапсаваць яе непажаданым дысанансам. Смерць пісьменніка не стала для блізкіх і сяброў нечаканасцю. У такіх выпадках прынята гаварыць "у выніку цяжкай і працяглай хваробы". Апошнія месяцы пісьменнік правёў у бальніцы, дзе час ад часу яго наведвалі сваякі і знаёмыя. Само ж пахаванне было зроблена па вышэйшым разрадзе. Труна ў зале Дома афіцэраў, хаця родныя прасілі ўстанавіць яе ў Доме літаратара, рота ганаровай варты Узброеных сіл Беларусі, віцэ-прэм'ер на чале Дзяржаўнай камісіі, шэсце з труною па цэнтральным праспекце (ад Кастрычніцкай плошчы да вуліцы Купалы), магіла на Усходніх (Маскоўскіх) кладах, салют над магілай, дзяржаўны гімн.

Развітацца з Шамякіным прыйшлі высокія чыны Адміністрацыі. Нават Урал Рамдракавіч Латыпаў урваў колькі хвілін ад падрыхтоўкі рэферэндуму, каб схіліць галаву ля труны. Досыць дзіўнай выглядае тая акалічнасць, што ў камісію па пахаванні не быў уключаны старшыня Саюза пісьменнікаў Алесь Пашкевіч, няма нават подпісу ягонага пад некралогам. Калегі Івана Пятровіча па творчым цэху, людзі ягонага прафесійнага асяродку былі чамусьці адхіленыя ад арганізацыі пахавання. Магчыма, улада такім чынам помсціла ім за Васіля Быкава, за бел-чырвона-белы сцяг над ягонай труной.

Людзей [illegible] з Шамякіным, [illegible] тых, хто ведаў пісьменніка жывым, на пахаванні было адносна мала. Мяркую, што [illegible] пра сумную навіну. Каб стварыць "масавасць", на развітанне з ім прывялі шмат студэнтаў і школьнікаў. На маю думку, дарма. Большасць з іх не ўсведамляла значнасці і драматызм падзеі, у чарзе да труны чуліся смех і нават песні. Ды і праходзіла моладзь ля нябожчыка хуткім крокам... Тэлевізійная карцінка народнага развітання, ў якой дамінавала моладзь, уражвала, але зблізку і знутры ўсё выглядала не так пафасна. Проста зыходзіла ў нябыт эпоха, і за яе труною ішло няшмат людзей, што з'явіліся на пахаванне не самахоць, а ўсё больш па службовым абавязку. Не хацелася б супрацьпастаўляць двух класікаў нашай літаратуры — Івана Шамякіна і Васіля Быкава, але параўнанне напрошваецца само сабою. На пахаванні Быкава настрой быў іншы. Быкава хаваў народ, Шамякіна — фактычна ўрад.

Я, хто стаптаў не адну пару чаравікаў на шэсцях пад бел-чырвона-белым сцягам, упершыню ішоў па праезнай частцы праспекта з грамадою, над якою лунаў сцяг БССРаўскага ўзору, і гэта не выклікала ў мяне пярэчанняў. Эпоху хавалі пад адпавядаючым ёй сімвалам. У гэтым шэсці людзі прыгадвалі нябожчыка добрымі словамі. Гаварылі не пра літаратуру, а пра тое, што ў сваім жыцці ён нікому не зрабіў кепскага.

Пахавалі Івана Пятровіча непадалёк ад Васіля Быкава і Уладзіміра Караткевіча. Мабыць, так яны і будуць стаяць у гісторыі нашага пісьменства.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.
Фота photo.bymedia.net

ПУЛЬС

«Гарызонт» увайшоў у сямёрку лепшых

Мінскае ААТ "Гарызонт" увайшло ў сямёрку лепшых пастаўшчыкоў бытавой тэхнікі ў Расіі і ва Украіне.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе прадпрыемства, апытанне праводзілася ў расійскіх і ўкраінскіх гандлёвых сетках.

Хрустальны прыз, уручаны прадстаўнікам "Гарызонта" ў Маскве, з'яўляецца прызнаннем якасці тавараў з боку тысяч шараговых пакупнікоў, адзначылі ў прэс-службе. У спісе лепшых пастаўшчыкоў завод суседнічае з такімі кампаніямі, як Samsung, Philips і JVC.

На рынках СНД сёлета будзе прададзена больш за паўмільёна тэлевізараў "Гарызонт", дадалі ў прэс-службе прадпрыемства.

Генадзь ШАРЫПКІН.

Беларускі металургічны завод адзначыў 20-годдзе

Як паведаміла намеснік дырэктара прадпрыемства Надзея Гаркуша, гісторыя завода пачалася ў 1981 годзе, аднак афіцыйнай кропкай адліку ў жыцці завода прынята лічыць 15 кастрычніка 1984 года, калі на БМЗ прыступілі да плаўкі сталі.

Гэты год стаў для БМЗ годам дынамічнага развіцця, заявіла Н.Гаркуша. Паводле яе інфармацыі, за 9 месяцаў рэалізавана металапрадукцыі на 633 млн. долараў, што вышэй аналагічнага леташняга ўзроўню на 265 млн. долараў. Аб'ём экспарту металапрадукцыі склаў 175 працэнтаў у адносінах да адпаведнага перыяду мінулага года.

Ва ўрочышчы Баравая пад Гомелем адкрыты ліцэй

Ва ўрочышчы Баравая пад Гомелем адбылася цырымонія ўрачыстага адкрыцця ліцэя пры інжынерным інстытуце Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Беларусі.

Гомельскі ліцэй МНС — прынцыпова новая навучальная ўстанова на тэрыторыі Беларусі. Для ліцэістаў распрацавана спецыяльная навучальная праграма, якая дазволіць атрымаць якасную сярэднюю адукацыю, авалодаць дзвюма замежнымі мовамі і навыкамі, неабходнымі ў барацьбе з надзвычайнымі сітуацыямі.

Як паведаміў начальнік Гомельскага інжынернага інстытута Аляксандр Ганчароў, на першы курс ліцэя набрана 45 юнакоў з усіх рэгіёнаў Беларусі, якія скончылі 7 класаў агульнаадукацыйнай школы. Конкурс склаў 6 чалавек на месца.

Вучоба ў ліцэі разлічана на пяць гадоў. Кожны год плануецца набіраць па 40 чалавек. Такім чынам, агульная напаўняльнасць навучальнай установы складзе каля 250 чалавек. Пасля заканчэння ліцэя маладыя людзі атрымаюць звычайны атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы з адзнакамі па спецыяльных дысцыплінах. Яны змогуць працягваць вучобу ў любых тэхнічных ВНУ.

Алена ПАСКАННАЯ.

Конкурсы на будаўніцтва трох шматфункцыянальных комплексаў

Камітэт эканомікі Мінскага гарвыканкама аб'явіў конкурсы інвестыцыйных праектаў на права праектавання і будаўніцтва трох шматфункцыянальных комплексаў.

Першы конкурс прадугледжвае будаўніцтва гандлёва-адміністрацыйнага комплексу на свабодным ад пабудоў і зялёных насаджэнняў месцы на рагу праспекта Машэрава з вуліцай Ігнаценкі.

Другі конкурс тычыцца будаўніцтва шматфункцыянальнага комплексу са шматузроўневай стаянкай, аб'ектамі гандлю і ўбудаванымі офіснымі памяшканнямі па праспекце Машэрава.

Інвестарам таксама прапанаваны ўчастак плошчай 0,18 гектара на вуліцы Вясёлкавай.

Сам конкурс пройдзе ў гарвыканкаме 17 лістапада. Заявы на ўдзел у ім прымаюцца да 15 лістапада.

Лавінія АРЭШКА.

Беларускія лекі

Беларусь устойліва займае трэцяе месца сярод краін СНД па аб'ёмах фармацэўтычнай вытворчасці пасля Расіі і Украіны. Сёння на долю айчынных вытворцаў прыпадае 26,1 працэнта ўнутранага рынку краіны. План прадугледжвае нарошчванне гэтых паставак удвая — да 80 млн. долараў у год — і павелічэнне сегмента рынку да 35—45 працэнтаў. Прадугледжваецца таксама ўдвая павялічыць аб'ёмы экспартных паставак.

Беларусь займае вядучае месца ў СНД па распрацоўцы і выпуску сучасных кровазамяняльнікаў. Створаны ўласныя супрацьпухлінныя ("Фаталон", "Лейкладзін") і супрацьтуберкулёзныя прэпараты, супрацьвірусныя сродкі і антыбіётыкі, сардэчна-сасудзістыя лекі. Арганізавана айчынная вытворчасць шклоампул, сістэм для пераліванння крыві, жэлацінавых капсул, упаковачнай прадукцыі, лекавай раслiннай сыравіны.

Ірына САЗАНОВІЧ.

КРЫМІНАЛ

Памылка «рэзідэнта»

Адразу дзве крымінальныя справы (за незаконнае прадпрымальніцтва і падробку дакументаў) узбуджаны супраць жыхара Віцебска.

Абвінавачваны, які цяпер чакае судовага разбіральніцтва ў следчым ізалятары, паказаў сябе махляром буйнога маштабу. Аб'явіўшы сваю персону рэзідэнтам адразу сямі (!) маскоўскіх гандлёвых фірм, прайдзісвет пачаў ад іх імя аказваць пасрэдніцкія паслугі па дастаўцы ў сталіцу Расіі розных тавараў і нават будаўнічых матэрыялаў.

Як ні дзіўна, але знайшліся прасцякі, што ў разліку на вялікі прыбытак даверыліся прадстаўнічаму і абаяльнаму злачынцу. У Маскву пацяклі тавары, а ў кішэню махляра — грошы. За кароткі час прайдзісвет атрымаў амаль паўмільярда рублёў прыбытку. Тут бы яму і спыніцца, знікнуць куды-небудзь з грашыма.

Але сквапнасць фраера згубіла. Махляр не спыняў сваю нахабную злачынную дзейнасць да таго часу, пакуль да яго не пачалі прыглядацца супрацоўнікі Дэпартамента фінансавых расследаванняў, якіх зацікавіла, чаму такі паспяховы бізнесмен не аддае належны падатак у казну.

Вось тут і выявілася, што фірм, ад імя якіх дзейнічаў рэзідэнт, у Маскве няма, а ў махляра ў сваю чаргу няма законных правоў займацца прадпрымальніцтвам.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Пяты этап

На Мазырскім нафтаперапрацоўчым заводзе (МНПЗ) пачаўся пяты этап рэканструкцыі прадпрыемства.

Мяркуецца пабудаваць комплекс бензолу і алкіліравання. Каштарыс комплексу бензолу складае каля 20 млн. долараў ЗША, комплексу алкіліравання — 74 млн. З гэтай сумы па стане на пачатак верасня асвоена 29 млн. долараў, альбо 20 працэнтаў ад кошту аб'екта. Усе працы вядуцца за кошт уласных сродкаў прадпрыемства.

Як зазначыў А.Антонаў, пуск комплексу бензолу прызначаны на трэці квартал, а комплексу алкіліравання — на чацвёрты квартал 2006 года.

Лідзія РУДКОЎСКАЯ.

«Крынь» пакарыла «Залаты барабан»

Беларускае рэкламнае агенцтва "Крынь" паспяхова паказала сябе на 11-м фестывалі рэкламы "Залаты барабан", які днямі прайшоў у славенскім горадзе Партарож.

У сямі намінацыях фестывальнай праграмы было выстаўлена 2 тысячы 79 работ з 31 краіны. Агенцтва "Крынь" было адзіным удзельнікам ад Беларусі. Яго прадукцыя — відэаролік "Скачкі з шастом" і ўпакоўка закусак "BEERka" — увайшлі ў шорт-лісты ў намінацыях "Відэарэклама" і "Дызайн упакоўкі". Пры гэтым упакоўка "BEERka" аказалася лепшай на фестывалі, яна стала адзінай з усіх работ, якая прайшла ў фінал у катэгорыі "Дызайн упакоўкі".

Фестываль "Залаты барабан" многія ўдзельнікі параўноўваюць са знакамітымі "Канскімі львамі", "сусветнай рэкламнай Алімпіядай".

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

ВЗГЛЯД

Я считаю, никакого референдума не было

После оглашения итогов мероприятий, носивших условные названия "парламентские выборы" и "референдум", белорусский официоз принялся с удвоенной силой обвинять независимых наблюдателей — и зарубежных, и отечественных — в предвзятости. Упор делается на то, что наблюдатели, дескать, заранее, не дожидаясь дня голосования, заявляли о нарушениях закона. Однако на самом деле нарушения закона действительно были вопиющими — настолько, что о "воле народа", которую при голосовании будто бы собирались выяснить, всерьез говорить не приходится. И это прямо вытекало из действий организаторов даже до непосредственного начала громкого мероприятия.

Я не буду в данном материале говорить о досрочном голосовании, о массовом отказе в регистрации или последующей ее отмене для оппозиционных кандидатов — возьму только один аспект. Судите сами.

Председатель Центральной избирательной комиссии Лидия Ермошина, в ходе последней пресс-конференции отвечая на мой вопрос о том, почему по государственному телевидению и радио не звучит голосов в пользу того, чтобы ответить на референдуме **"НЕТ"**, и соблюдаются ли, по ее мнению, равные условия для агитации, пояснила, что *"этот вопрос в законодательстве Республики Беларусь не урегулирован"*. И добавила такую занятную вещь: *"Государственные средства массовой информации — это средства государственной идеологии, и было бы нелепо требовать от них агитации против референдума. Каждый делает свою функцию. Считаю, что агитация за референдум ведется в достаточно мягкой форме".*

(Отметим по ходу, что эти слова лишний раз зримо подтверждают факт: никакой "государственной идеологии", несмотря на все потуги, в лукашенковской Беларуси так и не создали. Вся "государственная идеология" сводится лишь к восхвалению лично Александра Лукашенко.)

А вот ст.46 Избирательного кодекса гласит: *"Государственные средства массовой информации* **обязаны обеспечивать равные возможности** *для проведения агитации* **по референдуму".** Получается одно из двух: либо председатель Центризбиркома не знает Избирательного кодекса — либо сознательно вводит в заблуждение общественность.

Как бы там ни было, одного этого факта уже достаточно для того, чтобы сделать непреложный вывод: **целью организаторов "референдума" было отнюдь не выявить, а, наоборот, скрыть волю народа.** А значит, никакого референдума 17 октября на самом деле не было.

Согласно сентябрьскому социологическому опросу российского Фонда "Общественное мнение" (на данные которого, как авторитетного социологического источника, ссылался даже такой пропагандистский рупор, как программа БТ "В центре внимания" — только, разумеется, не на те цифры, которые приводятся здесь), — за предложение Александра Лукашенко на референдуме готовы были проголосовать **лишь 23%** наших соотечественников. Даже если допустить совершенно сюрреалистическую мысль, что пропаганда добилась того — все равно это путем вопиющего беззакония.

Некоторые оппозиционные кандидаты (заместитель председателя Объединенной гражданской партии Александр Добровольский и ряд других) были сняты с избирательной дистанции по обвинению в том, что их сторонники распространяли среди избирателей газеты с материалами об этих кандидатах: избиркомы трактовали это как подкуп избирателей. Таким образом, по аналогии следовало снять с "референдумной" дистанции и другого Александра — Лукашенко: хотя бы за спецвыпуск "Советской Белоруссии", целиком посвященный лично "батьке" и невиданным успехам, достигнутым Беларусью под его мудрым руководством; одних портретов Лукашенко на один номер газетки пришлось аж четыре штуки, т.е. на каждой странице. Данный спецвыпуск только по официальным выходным данным был выпущен тиражом 863 000 экземпляров — реально же, по некоторым сведениям, их было в несколько раз больше. Так это — всего лишь частный пример. Государственные СМИ вылили на нас потоки агитации — за наши же деньги, не забудем! — ведь из своего кармана Лукашенко за это не платил. В то же время, противоположная точка зрения в государственных СМИ (за исключением выступлений кандидатов в депутаты, которые вообще-то и не должны были высказываться насчет референдума) вообще не звучала.

Это не просто нарушение закона — это грубейшее его попрание, ибо не пахло не то что **равными**, а вообще какими бы то ни было возможностями изложить альтернативную точку зрения. Здесь — как, впрочем, и во всем остальном — не соблюли даже минимальных приличий.

"Братская Россия", кстати, тоже не стала для наших государственных СМИ исключением: слово по поводу нашего референдума нашим же официозом предоставлялось далеко не всем, а в основном коммунистам вкупе с шовинистами, кого в самой России называют "красно-коричневыми". По Белорусскому телевидению мелькали милые добрые лица Алксниса, Бабурина, Жириновского, Зюганова, Куняева, Проханова... Все они пели осанну Александру Лукашенко.

При этом пикет "Яблока" в Москве под лозунгом *"НЕТ..."* или заявление Союза правых сил *"о нелегитимности режима Лукашенко, о необходимости политической изоляции Лукашенко в России"*, где наш референдум называется *"беспрецедентной для современной Европы попыткой установить пожизненное правлении одиозного вождя, "прославившегося" физическим устранением своих оппонентов и подавлением всякой свободы мнений в своей стране"*, почему-то не попали в объективы Белорусского телевидения.

В таких условиях никакое объективное волеизъявление невозможно. Таким образом, даже факты, предшествовавшие дню голосования и подсчета голосов, никак не дают возможности считать лукашенковский "референдум" настоящим референдумом. Не говоря ни о чем другом...

Вадим КАЗНАЧЕЕВ,
гражданин Республики Беларусь.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Перастараліся...

У Магілёўскай вобласці самая вялікая колькасць выбаршчыкаў, якія, па папярэдняй афіцыйнай версіі, станоўча прагаласавалі па пытанні, вынесеным на рэферэндум, — гэта 88,8 працэнта.

Як гэта было

Бялынічы, гарадскі пасёлак Магілёўскай вобласці. Выбарчы ўчастак № 17. Раніца. *"Запрещенную печатную продукцию с собой не несете?"* — грозна запытаўся міліцыянт на ўваходзе. Пасля таго, як ахоўнік перакане́ўся ў маіх "самых чыстых намерах", дазвол прайсці быў атрыманы.

Датэрмінова ў Бялынічах прагаласавала 28,1 % выбаршчыкаў. *"Ніякага прымусу не было, кіньце вы,* — рапартуе старшыня Калінінскай участковай камісіі № 17 **Мікола ДЗЕРАПОЎСКІ**. — *Усе, хто прагаласаваў загадзя, прыйшлі выключна па сваёй волі".*

Самі выбаршчыкі размаўляюць неахвотна, большасць з іх наогул ад гутарак адмаўляецца. *"Якая розніца, за каго я прагаласаваў, усё роўна ад гэтага нічога не зменіцца",* — адмахнуўся сталы мужчына. *"А мы за прэзідэнта, ён наш зямляк, а апазіцыю не любім!"* — выдала бабуля ў хустачцы. Моладзь на рэдкасць скаваная. *"Гэта тайнае галасаванне, нічога не скажу",* — скрозь зубы працадзіў малады хлопец...

"У нас усё добра"

Аб тым, што "ўсё добра" і "усё як трэба" шмат казаў і назіральнік — мясцовы дэпутат. Трэба зазначыць, што ў Бялынічах, як і ў іншых раёнах, дзе мне ўдалося пабываць 17 кастрычніка, я не заўважыла ніводнага назіральніка ад дэмакратычных рухаў. Усе, як кажуць, свае. *"Ніякага ціску на людзей няма",* — зрабіў справаздачу "назіральнік ад улады" і прыняўся чытаць газету.

"А вы не здзіўляйцеся. Тых, хто збіраўся сачыць за выбарамі, "павырубалі" яшчэ загадзя, — тлумачыць кандыдат у дэпутаты ад Шклоўскай выбарчай акругі № 75, кіраўнік абласной арганізацыі ГА БНФ "Адраджэньне" **Рыгор КАСТУСЁЎ**. — *За некалькі дзён да пачатку выбараў у кватэру, дзе сабраліся нашы назіральнікі ад Бялыніч, уварвалася міліцыя. Пачаўся вобыск, тры хлопцы былі затрыманыя. Аднаго з іх — Аляксандра Дарашкевіча — пасадзілі на дзесяць сутак, на астатніх пайшоў страшэнны ціск. Таму мы вырашылі не падстаўляць людзей".*

Дарэчы, падлік галасоў ажыццяўляўся членамі ўчастковых камісій, дзе таксама "ўсе свае". *"Прадстаўнікі палітычных партый і незалежных рухаў у склад камісіі не ўваходзяць",* — пацвердзіў Мікола Дзерапоўскі.

"Ну як там, у Мінску, настрой? — пытаецца завязаць шчырую размову адзін з членаў камісіі. — *А ў нас тут, паверце, 99 працэнтаў пенсіянераў — за прэзідэнта..."*

"Да супраць мы, супраць рэферэндуму, — раптам разгаварыліся тутэйшыя хлопцы. — *І ніхто з моладзі яго тут не падтрымлівае. Што добрага ён, Лукашэнка, зрабіў для нас? Уладкавацца на працу ў Бялынічах амаль немагчыма, заробкі мізэрныя, моладзь ад бесперспектыўнасці співаецца. Адзіныя прэстыжныя месцы працы — міліцыя і пажарная служба, але туды не ўлезці. Выжываем за кошт таго, што ездзім на заробкі ў Расію. Хіба гэта жыццё?"*

Разам з Рыгорам Кастусёвым за дэпутацкі мандат ад Шклоўскай выбарчай акругі № 75 (куды ўваходзяць Шклоўскі, Круглянскі, Бялыніцкі раёны і шэсць сельскіх саветаў Магілёўскага) змагаліся: небезвядомы намеснік старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу **Уладзімір КАНАПЛЁЎ**, "не засвечаны" ў палітыцы і нікому раней не вядомы **Віктар КАРМІЛІЦЫН** — настаўнік з Магілёва і (хутчэй не канкурэнт, а паплечнік і аднадумец) вылучэнец ад АГП **Аляксандр БУЛАЎКІН**.

Участак № 15. Ажыятаж каля буфета, пра палітыку ніхто нават не размаўляе. *"Што святкуем, спадарства?"* — пытаемся ў мясцовых мужычкоў. *"Проста а-адыхаем",* — бадзёра адказалі бялыніцкія. А "а-аддыхаць" і сапраўды можна было з размахам: спіртнога на любы густ. І што паказальна, ні кавы, ні гарбаты на ўчастку не было... Не сагрэўшыся гарачай кавай, мы ўзялі кірунак на вёску.

Куды схавалі скрыні з датэрміновым галасаваннем?

Вёска Цяхцін Бялыніцкага раёна. Рыгор Кастусёў родам адсюль. Землякі сустракаюць з цеплынёй у вачах, паціскаюць руку, жадаюць поспехаў. Рыгор з усімі падкрэслена размаўляе пабеларуску. Суразмоўцы, самі таго не заўважаючы, таксама пераходзяць на родную мову. На памяшканні, дзе месціцца ўчастак № 34, дзяржаўны сцяг вывешаны дагары нагамі. *"Перастараліся",* — жартуе Кастусёў.

"А дзе скрыні з датэрміновым галасаваннем?" — адразу звяртае ўвагу членаў камісіі на відавочнае парушэнне кандыдат Аляксандр Булаўкін. І дэманструе Выбарчы кодэкс, дзе чорным па белым запісана, што ўсе скрыні павінны знаходзіцца ў полі зроку прысутных. *"Гэта дробязь",* — разгублена кажа старшыня камісіі **Лілія ШАКУРА**. На 14.00 у вёсцы Цяхцін амаль што ўсе прагаласавалі.

У вёсцы бадай што самая высокая колькасць прагаласаваўшых датэрмінова — 62 працэнты! *"На жаль, у мяне гэтыя лічбы выклікаюць вялікае падазрэнне",* — занепакоена выказваецца Кастусёў. Думкі кандыдата падмацоўваюцца канкрэтнымі фактамі: выбаршчыкі з вёскі Бракава са слязьмі на вачах распавядалі, як да іх падганялі аўтобусы, як іх туды заганялі, прымушалі датэрмінова галасаваць. *"І якія высновы я магу пасля гэтага зрабіць?"* — задае рытарычнае пытанне кандыдат.

Тое, што мы пабачылі сваімі вачыма: скрыняў з датэрміновым галасаваннем не было на ўчастку № 15 у Бялынічах, на Запрудскім выбарчым участку № 47, участку № 98 вёскі Чарнаручча, участку № 43 вёскі Цяхцін. Скрыні з вынікамі датэрмінова прагаласаваўшых знаходзіліся ў асобных пакоях, значыцца, іх у прынцыпе ніхто не кантраляваў. На гэтае грубае парушэнне ўвесь час звяртаў увагу кандыдат ад АГП Аляксандр Булаўкін. **Людміла ТАМБОВА**, "галоўная" па Запрудскім ўчастку № 47, аджартавалася: *"Вас непакоіць, што скрыня асобна? Дык можам і назад унесці!"*

"Камусьці падаецца, што гэта дробязі, але гэта вельмі важная рэч — кантроль за скрынямі. Дзе зараз гэтыя скрыні, які іх лёс? Ёсць Выбарчы кодэкс, і парушаць яго нельга", — эмацыянальна выказаўся Аляксандр Булаўкін.

"Мы за цябе, хоць ты і не выйграеш!"

Рыгора Кастусёва ўсюды, куды мы заязджалі, сустракалі цёпла і шчыра. *"Добры ты чалавек, Рыгор, мы абавязкова аддадзім за цябе галасы, хоць ты і не пройдзеш, таму што за нас ужо ўсё вырашылі",* — хлопалі Кастусёва па плячы землякі.

"Гэта не выбары, а прызначэнне, — спакойна ацэньвае сітуацыю кандыдат. — *Агітацыя праводзілася ў няроўных умовах. Там, дзе перад аўдыторыяй выступаў Канаплёў, нам было праравацца вельмі цяжка. Да і плакаты мае ўвесь час зрываліся. Я зайшоў нядаўна на адну шклоўскую пошту — няма плаката. Супрацоўніца сказала: паступіў загад "зверху". Можа, крыху груба, але я прымусіў яе прызнацца, ад каго менавіта. Падазрэнні пацвердзіліся".*

На ўчастках Шклова нахабных парушэнняў, ва ўсялякім разе зрокава, не было заўважана. Адзінае, што мітусілася ў вачах ад неверагоднай колькасці плакатаў з заклікамі "правільна зрабіць свой выбар". "Беларусь. Референдум. Сохраним вместе!", "Спокойствие. Стабильность. Референдум!" і самы знакаміты — з птушкай у графе "за". *"Я расцэньваю гэта як агітацыю ў дзень выбараў",* — заўважыў Булаўкін.

Вельмі кідалася ў вочы стомленасць і, калі хочаце, запалоханасць людзей. Члены ўчастковых камісій, якім кандыдаты рабілі заўвагі, проста не ведалі часам, куды падзецца. Бянтэжыла вялікая колькасць датэрмінова прагаласаваўшых. Рабілася млосна: усюды прапаганда на карысць кіраўніка дзяржавы — на стэндах выразкі з афіцыйных газет з публікацыямі пра лідэра, яго вялікія фотаздымкі. Пасля ўсяго пабачанага ўжо і не здзіўляешся, што многія вясковыя старажылы, накачаныя афіцыйнай прапагандай, вельмі эмацыянальна выконвалі ў гэты дзень "свой грамадзянскі абавязак". Пераканалася на ўласныя вочы. *"А ў нас тут пенсіянеры так шчыруюць, што адразу па некалькі крыжыкаў за рэферэндум ставяць, радуюцца, што прэзідэнт з імі застанецца",* — распавёў адзін з членаў камісіі Прыганьскага выбарчага ўчастка № 55.

Карацей, усе задаволены. Акрамя, як заўсёды, апазіцыі. *"Вялікая праблема — інфармацыйны голад у рэгіёнах,* — гаворыць Рыгор Кастусёў. — *Людзям, асабліва ў вёсках, няма адкуль браць альтэрнатыўную інфармацыю. Пэўны час мы выдавалі газету "Шклоўскія навіны", зараз з-за шэрагу праблем такой магчымасці няма. Паверце, падчас сваёй выбарчай кампаніі я аб'ездзіў многія мястэчкі і не было ніводнай вёскі, дзе б у нас не запыталіся пра "Шклоўскія навіны". Ніводнай! А што атрымліваецца? Улёткі ініцыятывы "5+", якія мы атрымалі за некалькі дзён да выбараў, шчыра кажучы, не далі ніякага плёну. Па-першае, агітацыю трэба праводзіць загадзя. Па-другое, людзі стаміліся ад агульных слоў. Яны кажуць: ваша "Пяцёрка" піша агульнымі фразамі, і Лукашэнка гаворыць агульнымі фразамі. Якая нам тады розніца, каму верыць?"*

"Гэтая кампанія праводзілася ва ўмовах страшэннай інфармацыйнай блакады, — дадае давераная асоба Кастусёва **Аляксандр ШЧАРБАК**. — *Мы засталіся без тэхнікі, без газеты, у той час як на Канаплёва працаваў увесь адміністрацыйны рэсурс!"*

На выхадзе аднаго з участкаў Шклова сутыкаемся з даверанай асобай Уладзіміра Канаплёва **Уладзімірам КЛЮЙКО**. *"Я вас вельмі паважаю за вашую прынцыповасць, за вашыя меркаванні і заўсёды буду паважаць,* — Клюйко паціскае Кастусёву руку. — *Але перамога Канаплёва будзе заканамернай..."*

Пастскрыптум

Учора раніцай былі вядомыя папярэднія дадзеныя. За Уладзіміра Канаплёва ў Шклоўскай выбарчай акрузе № 75 прагаласавала каля... 95 працэнтаў выбаршчыкаў. Рыгор Кастусёў набраў 2,4 працэнты галасоў, Аляксандр Булаўкін 1,5 працэнты, Віктар Карміліцын менш за адзін працэнт. Каментарыі, як кажуць, залішнія.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Бялынічы—Шклоў—Мінск.

Народная Воля 19 КАСТРЫЧНІКА 2004 г.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

О ЧЕМ ПИШУТ ЗАРУБЕЖНЫЕ ГАЗЕТЫ

Кто: Буш или Керри?

Последние перед выборами теледебаты с участием двух кандидатов на пост президента США дали повод провести очередные опросы общественного мнения, с которыми знакомит своих читателей **лондонская "Гардиан".** С первой полосы газета заявляет, что восемь из десяти стран мира отдают предпочтение Джону Керри, и вообще мир недоволен президентом Бушем.

Далее, уже в редакционной статье, "Гардиан" старается звучать объективно: пока американцы чешут в затылке, решая, за кого отдать свой голос, мир уже принял решение в пользу кандидата от демократов в соотношении 2:1. И это не учитывая мнения мусульманских стран, которые еще сильнее сдвинули бы баланс.

Так, в Евросоюзе лишь поляки хотят вновь видеть Буша в Белом доме. Израиль и Россия составляют еще два исключения: в Тель-Авиве американская демократия по-прежнему видится образцом для подражания, а в Москве слишком ценят жесткую позицию США в отношении чеченского терроризма. Утешением мог бы служить тот факт, что 90% опрошенных верят в необходимость хороших отношений с Америкой вне зависимости от того, кто победит на выборах.

Конечно, важно знать, что о тебе думают другие, делает вывод "Гардиан", однако в конечном счете выбирать своего лидера будут только американцы.

Британская "Дейли Телеграф" в своей редакционной статье утверждает, что "несмотря на успехи Джона Керри в ходе теледебатов, его кандидатура полна изъянов". Мало того, что его позиция в сенате отличается таким либерализмом, что консервативная срединная Америка может от него отвернуться, так он еще имеет тенденцию менять свое мнение по самым важным вопросам, включая войну в Ираке. Кстати, по мнению "Дейли Телеграф", война — не повод для политического поражения, как показал пример австралийского премьера Джона Ховарда, поддержавшего непопулярную военную кампанию в Ираке и при этом выигравшего на недавних выборах.

Когда Буш пришел к власти, он вовсе не собирался заниматься зарубежными военными интервенциями, скорее наоборот, и не его вина, что события 11 сентября заставили в корне пересмотреть внешнюю политику США. Другое дело, что теперь Буш должен предложить американцам и их союзникам реальный выход из иракской войны. Джон Керри утверждает, что у него есть такой план, но никто не принимает его всерьез, да и какой спрос с кандидата в президенты.

Нефтяной шок?

Значительное внимание печать уделяет проблеме роста цен на нефть. **Французская газета "Шарант либр"** в своем комментарии пишет:

"Эксперты вот уже в течение нескольких недель утверждают, что цена на нефть должна подняться до отметки 100 долларов за баррель — лишь тогда будут достигнуты масштабы нефтяного шока, случившегося в 1973 году. В отличие от этого министр экономики Франции Николя Саркози считает, что серьезное беспокойство вызывает уже нынешний уровень цен. При этом он ссылается на меры, принятые в семидесятые годы. Мы должны реально оценить ситуацию: запасы топлива и сырья не бесконечны, когда-то они будут исчерпаны. Поэтому уже сейчас нужно искать новые источники энергии".

Испанская газета "Паис" анализирует воздействие роста цен на нефть на мировую экономическую конъюнктуру. В комментарии говорится:

"Прогнозы оживления экономической конъюнктуры исходят из того, что цены на нефть не будут превышать уровня 32—34 доллара за баррель. При цене 50 долларов за баррель негативные последствия сразу же почувствуют такие отрасли, как транспорт, прежде всего авиакомпании, и туризм. Неизбежен рост инфляции. Уже сейчас возникла опасность, что в нынешнем году рост экономической конъюнктуры затормозится. Сделать прогнозы на будущий год пока не представляется возможным. Зима может оказаться долгой, а спрос на нефть может превысить возможности повышения уровня ее добычи. Если цена на нефть останется на уровне 50 долларов за баррель, неизбежно придется прибегнуть к мерам, направленным на жесткую экономию энергии".

Сквозняк между Римом и Берлином

Итальянская газета "Република" комментирует итоги прошедших в Риме переговоров между премьер-министром Италии Сильвио Берлускони и канцлером Германии Герхардом Шредером.

Встреча на высшем уровне продолжалась два часа — но она не привела даже к малейшему сближению позиций двух стран относительно реформы ООН. Конечно же, в ходе переговоров Шредер и Берлускони продемонстрировали дипломатическое мастерство, всячески подчеркивая, что по очень многим вопросам позиции двух стран едины. Но суть дела от этого не меняется. Германия хочет получить место постоянного члена Совета Безопасности ООН. В отличие от этого Италия стремится к реформам, в соответствии с которыми место в Совбезе должен занять Европейский Союз. Есть и еще один пункт, по которому позиции двух стран заметно расходятся, — это политика по отношению к Ираку.

Другая итальянская газета "Коррьере делла сера" в комментарии на ту же тему высказывает такую точку зрения.

Оба политика не стали прибегать к дипломатическим трюкам с тем, чтобы затушевать разногласия относительно путей реформирования ООН. Шредер и Берлускони предпочли другое — они лишь косвенно признали, что мнения двух стран по этому вопросу расходятся. В попытке разрядить ситуацию, главы правительств попытались отвлечь внимание на другие темы, при обсуждении которых было продемонстрировано полное единодушие. Несмотря на это, нынешняя встреча в Риме войдет в историю как саммит, в ходе которого проявились разногласия, возникшие между двумя традиционно дружественными странами.

Нидерландская газета "Фолкскрант" анализирует перспективы Германии получить место постоянного члена Совета Безопасности ООН.

В Германии с разочарованием восприняли тот факт, что ее стремление стать постоянным членом Совбеза ООН нашло поддержку на европейско-азиатском саммите в далеком Ханое, а не ближайших соседей. Италия вместе с Польшей и Испанией [illegible] Конечно же, это была плохая реклама совместного внешнеполитического курса, над формированием которого в Брюсселе ведется интенсивная работа. Кроме того, по амбициям Германии нанесен удар, который не останется без последствий. Почему Соединенные Штаты должны согласиться с выделением места постоянного члена Совета Безопасности ООН для Европы, если сами государства ЕС не могут решить, кто займет это место?

У Брусэлі прайшла акцыя пратэсту супраць рэферэндуму 17 кастрычніка. Акцыю наладзіў Беларускі цэнтр у Бельгіі.

В Душанбе открыта российская военная база

В Душанбе в присутствии президентов России и Таджикистана состоялась официальная церемония открытия российской военной базы. Церемония прошла при повышенных мерах безопасности.

Это вторая российская база в Центральной Азии. В прошлом году была открыта российская авиабаза в Канте в Киргизии.

Переговоры об открытии базы в Таджикистане велись более пяти лет. За этот период ситуация в регионе, да и в мире в целом претерпела весьма существенные изменения, и теперь российским военным приходится соседствовать в Таджикистане с военными из стран НАТО. Так, российская авиационная группа, базирующаяся на аэродроме в Душанбе, делит его с американскими и французскими военными летчиками.

«Боинг 747—200» едва не сбил главную башню Японии

Пассажирский самолет "Боинг 747-200", принадлежащий таиландской авиакомпании Orient Thai, собирался совершить посадку в токийском аэропорту Ханеда, однако во время снижения сбился с курса и едва не столкнулся с 333-метровой Токийской башней. Пассажиров в момент инцидента на борту самолета не было.

В центре Черкесска убит вице-премьер Карачаево-Черкесии

В Черкесске застрелен зампредседателя правительства республики Ансар Типуев. Машина Типуева была расстреляна из автоматического оружия 18 октября. Типуев скончался на месте, его водитель остался жив. Возбуждено уголовное дело. Въезд и выезд из города закрыты, милиция КЧР перешла на усиленный режим несения службы.

Баку—Джейхан: смычка на кавказской границе

Два участка трубопровода Баку—Джейхан, по которому каспийская нефть будет поставляться на западные рынки, состыкованы в населенном пункте Беюк Касик Агстафинского района Азербайджана на границе с Грузией.

Однако "из-за ряда простоев в Грузии полная сдача этого участка переносится на несколько месяцев, где-то до марта 2005 года", — сказал агентству Рейтер исполнительный директор операционной компании проекта Майкл Таунзенд. "Такие моменты естественны для реализации проекта международного масштаба, однако это ни в коей мере не повлияет на наши планы по отгрузке первого танкера с азербайджанской нефтью во второй половине 2005 года. В целом строительство нефтепровода Баку—Джейхан будет завершено в первой половине 2005 года", — добавил он.

В ходе торжественной церемонии по этому поводу президент Азербайджана Ильхам Алиев заявил, что это исторический день. Завершение проекта, по словам Алиева, принесет грандиозные финансовые выгоды и будет содействовать восстановлению стабильности в этом регионе. Президент Грузии Михаил Саакашвили заявил на церемонии стыковки, что "этот проект, конечно, не решит всех проблем Грузии, но позволит ей успешно интегрироваться в мировое сообщество".

Нефтепровод должен протянуться от столицы Азербайджана до турецкого порта Джейхан; проект получил поддержку Соединенных Штатов и должен быть завершен в 2005 году. Строительство азербайджанского участка в 443 километра велось около двух лет и обошлось в 750 млн. долларов.

Российский космический корабль чуть не врезался в МКС

На ручной режим стыковки с МКС командиру космического корабля "Союз ТМА-5" Салижану Шарипову пришлось перейти из-за возникшей опасной ситуации, передает РИА "Новости".

"Когда до станции оставалось около 200 метров, скорость сближения "Союза" с МКС неожиданно стала расти, бортовая автоматика выдала сигнал "Опасность", после чего была дана команда перехода на ручное управление", — пояснил руководитель полетом МКС Владимир Соловьев. "Экипаж блестяще справился, сразу затормозил, корабль штатно подошел к стыковочному узлу", — сказал он.

Новый взрыв в центре Багдада

Заминированный автомобиль взорван возле кафе в центре Багдада, убиты семь человек, в том числе полицейские.

Не менее 20 человек ранено. Взрыв произведен в районе Багдада, где расположены несколько министерств и иностранных посольств. В кафе около места происшествия часто собираются иракские полицейские. Они нередко становятся мишенью для повстанцев.

Тем временем американские войска ведут ожесточенные бои с иракскими ополченцами на восточной окраине города Фаллуджа. Обстрел позиций боевиков ведется из танковых орудий; ополченцы отвечают огнем минометов и гранатометов. Над районом поднимаются густые клубы дыма. С наступлением темноты войска вышли из города, но окружают его плотным кольцом, чтоб не дать выйти боевикам.

Анджелина Джоли названа самой сексуальной женщиной планеты

Журнал "Эсквайр" назвал самой сексуальной женщиной планеты 29-летнюю киноактрису Анджелину Джоли. Согласно опросу, проведенному среди читателей-мужчин, за героиню фильмов "Александр", "Лара Крофт: расхитительница гробниц", "Угнать за 60 секунд" и других отдали свои голоса 7 процентов от всех проголосовавших.

НЕЛЬЗЯ МОЛЧАТЬ

Даже вождь «всех времен и народов» не додумался до такого...

Это дело слушалось в Верховном суде Республики Беларусь два дня. Суть его заключалась в несогласии гражданина с решением Центральной избирательной комиссии, которая отказала в регистрации его кандидатом в депутаты парламента.

Вообще, стать кандидатом в депутаты — дело серьезное и хлопотное.

Во-первых, надо собрать в оговоренный законом срок определенное количество подписей избирателей.

Во-вторых, занести данные избирателей в подписной лист. Каждый лист должен быть подписан членом инициативной группы, и его подпись должна быть заверена печатью и подписью руководства администрации района.

В-третьих, необходимо, чтобы дата и подпись ставились одним и тем же лицом и подписные листы были направлены в окружную избирательную комиссию не позднее, чем за 40 дней до выборов.

Комиссия исследует подписные листы и при сомнениях направляет определенное количество подписных листов на графологическую экспертизу. В случае, если количество недействительных подписей превышает 15 процентов, — кандидату в депутаты может быть отказано в регистрации, и он выбывает из предвыборной гонки.

Если решение окружной комиссии поддержит Центральная избирательная комиссия, кандидат вправе обратиться в суд...

...Зал судебных заседаний был заполнен до отказа. Вместилось человек тридцать.

Первую часть ходатайства заявителя допросить в качестве свидетелей членов инициативной группы и избирателей, чьи подписи были признаны недействительными, суд удовлетворил, а вторую — пригласить и допросить экспертов — не удовлетворил, причем сделано это было с единодушного согласия представителя избирательной комиссии и прокурора.

В течение трех часов судья допрашивал свидетелей. Все утверждали, что дату и подпись избиратели ставили самостоятельно. Судья проделал более десяти экспериментов — закрывал все графы подписного листа непрозрачной бумагой, оставляя незакрытой только графу, в которой отмечалась дата подписи, и предлагал избирателям определить "свою" дату. Следует подчеркнуть: требовалось узнать не подпись, а дату! Позволителен вопрос: мог ли человек, если дата была поставлена другим лицом, определить "свою"? Конечно же, нет! Но ни один (!) свидетель не ошибся! Феноменальный результат для вполне очевидного вывода — даты ставили сами избиратели. Кроме того, в деле находилось более сотни заявлений избирателей, подтверждающих, что дату и подпись они ставили собственноручно.

Показательно и то, что на заседание суда прибыл человек, передвигающийся с помощью костылей, однако это не помешало ему доказать подлинность своей подписи...

В перерыве я спросил у прокурора, почему мнение эксперта принимается как неоспоримо верное, ведь немало примеров, когда эксперты ошибаются. Прокурор ответила, что справка эксперта является документом до тех пор, пока ее не опровергнут. На вопрос, может ли суд опровергнуть данные экспертизы, последовал отрицательный ответ...

На следующий день в качестве свидетеля был допрошен эксперт. Он рассказал о способах и методах графологической экспертизы, о том, что специалисту не составляет труда определить, какой рукой написан текст, в каком состоянии и настроении находился пишущий, что свои выводы он делает на основании опыта и интуиции. Апофеозом выступления была фраза о том, что даже по единственной точке можно многое определить. Было странным после этого ожидать, что эксперт откажется от своих выводов. На вопрос судьи, чем он может объяснить, что все свидетели утверждают, что собственноручно ставили дату и роспись, эксперт ответил, что он остается при своем мнении. На вопрос, почему первая экспертиза была проведена за полдня, а вторая — за четверо суток, эксперт ответил, что у него были и другие дела...

Суд не удовлетворил ходатайство заявителя провести с экспертом такой же эксперимент, как проводил судья со свидетелями накануне, назначить повторную экспертизу, необходимость которой была более чем очевидна.

Прокурор не нашла причин не поддержать решения избирательных комиссий, а судья — причин не согласиться с прокурором...

Статья 60 Конституции Республики Беларусь провозглашает:

"Каждому гарантируется защита его прав и свобод компетентным, независимым и беспристрастным судом..."

Я не сомневаюсь в наличии этих значимых качеств у судьи, рассматривавшего дело. Я даже могу согласиться с тем, что эксперт обладает серьезными знаниями, хотя и делает выводы на основании личной интуиции. Я только хочу спросить: чем объяснить такое недоверие суда, прокурора и эксперта к нашим гражданам? Ведь пожелавших видеть заявителя своим депутатом более 10 тысяч! Если к этому добавить, что заявитель — действующий депутат парламента В.Новосяд, человек, избранный народом и четыре года добросовестно отработавший на его благо, то станет очевидным: отказ в регистрации его кандидатом в депутаты есть прямое нарушение конституционных прав граждан, обозначенных 38-й статьей Конституции Республики Беларусь:

"Граждане Республики Беларусь имеют право свободно избирать..."

Как можно свободно избирать, если тот, кому верят тысячи, не допущен к голосованию. Даже Иосиф Виссарионович, вождь "всех времен и народов", говоривший, что не важно, кто голосует, а важно, кто считает, не додумался до такого...

Леонид СКАЛУБО,
избиратель, житель Минска.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Энцыклапедыя «Народнай волі», выпуск №87

Аляксандр Незабытоўскі

Мяцежны памешчык

Будынак Дэрпцкага універсітэта.

Справа даўно мусіла зрушыцца з месца. Доказы віны Незабытоўскага былі навідавоку. Віленская следчая камісія мела ў сваім распараджэнні рукапісы, аўтарства якіх сумнення не выклікала, дый ананімна выпушчаныя ў Парыжы кнігі сваім зместам пераконвалі, што да іх мае непасрэднае дачыненне не хто іншы, як гэты хваравіты і разам з тым упарты чалавек. Але арыштаваны трымаўся цвёрда, усе абвінавачанні супраць сябе рашуча адмаўляў. Нязломнасць духу, здзіўляючую вытрымку праяўляў нягледзячы на тое, што здароўе пачало пагаршацца. I ад нараджэння не мог ім надта пахваліцца, а тут знаходжанне не адзін месяц у вільготных базыліянскіх мурах. А яшчэ трынаццатая камера, у якую яго пасадзілі, была асабліва сырая і малая, быццам апраўдвала свой "нешчаслівы" нумар.

Аднак значнымі вынікамі следства пакуль пахваліцца не магло. Гэта выклікала неспакой віленскага генерал-губернатара Мірковіча, які трымаў справу пад сваім асабістым кантролем, таму што пра ўсё рэгулярна паведамлялася Мікалаю I. Давялося звяртацца да царскага намесніка ў Польшчы генерал-фельдмаршала Паскевіча. Той вызваліў старшыню следчай камісіі жандармскага штабс-капітана Мілера і на яго месца прызначыў стацкага саветніка Явецкага, які дагэтуль знаходзіўся ў Варшаве пры самім генерал-фельдмаршале. На пачатку снежня 1847 года Явецкі быў ужо у Вільні. I прыемна здзівіўся, калі лёгка атрымаў у Незабытоўскага першыя прызнанні. Паспяшаўся падзяліцца радасцю з Паскевічам, але праз некалькі дзён пашкадаваў, што зрабіў гэта. Незабытоўскі нечакана адмовіўся ад сваіх паказанняў, мала што даў і допыт сведкаў. Злачынца, а што перад імі палітычны злачынца — у гэтым ніхто не сумняваўся, стараўся заблытаць следства.

Цярпенне ў Паскевіча скончылася, і ён 4 мая 1848 года загадаў перадаць матэрыял у ваенны суд. Аднак Незабытоўскі запатрабаваў, каб справу яго разглядаў грамадзянскі суд. Звярнуўся з прашэннем нават да цара. Скардзіўся на ўтрыманне ў бесчалавечных умовах, на кепскае харчаванне, на тое, што дрэнна апранаюць, здзекуюцца. Явецкі вярнуўся ў Варшаву ні з чым. У камісіі ж вырашылі дзейнічаць інакш. Незабытоўскаму дазволілі перапіску. Разважалі, што пасля столькіх месяцаў знаходжання ў засценках ён у чым-небудзь ды прагаварыцца. Незабытоўскі ж, каб хоць крыху адвесці душу, не падаючы выгляду, што пра ўсё здагадваецца, узяўся пісаць сястры Валерыі, хоць ведаў: гэты ліст нікуды не пойдзе, адразу перахопяць.

Не проста да сястры звяртаўся, а і да тых, каму, магчыма, праз шмат гадоў удасца далучыцца да яго спавядальных радкоў. То няхай ведаюць: як бы цяжка ні даводзілася, ён не зламаўся. Годна перанёс фізічныя пакуты, вытрымаў і маральныя нягоды. I жыў так, як трэба жыць. Як сам хацеў, а не як таго патрабавалі ўлады. Прадчуваў, што яшчэ больш азлобяць членаў следчай камісіі яго "прызнанні", таму і не праяўляў ніякага жадання скарыцца, а імкнуўся любым спосабам паставіць сябе вышэй за царскіх дзяржымордаў. Не прамінуў з'едліва зазначыць, што "добра выхаваны мужчына павінен ведаць не менш як сем моў".

Па словах вядомага даследчыка гісторыі беларускай літаратуры Сцяпана Александровіча, "на чатырох старонках ліста-запавету А.Незабытоўскі раскрывае ўсю сваю багатую інтэлектуальную натуру, ваяўнічы і стойкі характар. Тут не толькі гнеўныя і смелыя, але і здзеклівыя словы, адрасаваныя царскім сатрапам, тут тонкая іронія і гумар (ён прапаноўвае сястры замест слова "панове" ўсюды разумець "пануючыя"), развітальны наказ пляменнікам. Нават абмалёўваючы свой турэмны выгляд, ён не можа абысціся без іроніі, смяецца з тых, хто спрабуе разыграць камедыю з лістом. Увогуле ў лісце А.Незабытоўскага да сястры нічога не было, чаго так чакалі і спадзяваліся знайсці члены Віленскай следчай камісіі".

Можна толькі здзіўляцца сіле вытрымкі і моцнасці духу гэтага чалавека. Асабліва яго выклік самадзяржаўю набывае глыбокі сэнс, калі прыняць пад увагу, што Незабытоўскі з'яўляўся багатым памешчыкам. Нарадзіўся ён 2 кастрычніка 1819 года ў маёнтку Смалічы (цяпер вёска ў Нясвіжскім раёне). Прынамсі, пра гэта ёсць запіс у метрычных кнігах Цімкавіцкага касцёла, дый згаданая дата пацвярджаецца матэрыяламі следчай камісіі. Аднак часам нараджэння Незабытоўскага называецца і 15 верасня 1818 года. I не ў Смалічах, а ў колішнім маёнтку Зубкава (сёння — аднайменная вёска ў Навагрудскім раёне). У метрычных кнігах значыцца пад трайным іменем — Хрыстафор Іван Аляксандр. Хрыстафорам звалі і яго бацьку — багатага памешчыка Мінскай губерні, які з'яўляўся прэзідэнтам Мінскага губернскага межавага суда.

У сям'і было тры дачкі і тры сыны. Незабытоўскі-старэйшы не мог пахваліцца здароўем, пражыў усяго каля сарака гадоў. На той час Олесю, як яго называлі ўсе хатнія (хоць нянька Хіма Верамейчык прытрымлівалася беларускага варыянту — Алесь), споўнілася толькі сем гадоў. У 1827 годзе, праз год пасля смерці бацькі, паехаў з маці ў Варшаву, дзе яго аддалі ў французскі пансіён Шапэна, а яшчэ праз два гады быў пераведзены ў пансіён Кастля. Заканчваў жа вучобу ў пансіёне Пашкоўскага. У Варшаве прабыў восем гадоў.

У гэты час захапляўся матэматыкай, хоць таксама любіў гісторыю і геаграфію. У Варшаве быў на пачатку паўстання 1830 года. А пасля вучыўся на матэматычным факультэце Дэрпцкага універсітэта. Невядома, па якіх прычынах, але выпускных экзаменаў не здаваў і, як пісаў пазней, "вучонай ступені не атрымаў". Адно вядома, што і ў Варшаве, і ў Дэрпце часта хварэў. Відаць, гэтым можна вытлумачыць, што ў Варшаве пры ім знаходзіўся слуга, прыгонны селянін з вёскі Савейкі (сёння Клецкі раён), якога адпусціў, едучы ў Дэрпт.

Калі вярнуўся на радзіму — невядома. Дакументальна толькі засведчана, што з 29 студзеня 1819 года да 19 верасня 1842-га служыў у канцылярыі Ігуменскага павятовага маршалка, атрымаў чын калежскага асэсара і неўзабаве стаў губернскім сакратаром. Жыў, праўда, не ў Ігумене, а ў маёнтку Лапічы. А як развітаўся са службай, вярнуўся ў Смалічы. Асноўнай прычынай стала тое, што з кожным днём пагаршалася здароўе. Пачаў клапаціцца, каб выехаць за мяжу. Ды і ўрачы на гэтым настойвалі.

Асноўнай прычынай, але не адзінай. На гэты час, як устанавіў С.Александровіч, прыпадае і пачатак літаратурнай дзейнасці Незабытоўскага: "...было прагнае жаданне і няўрымслівае імкненне наладзіць за мяжою сувязі з польскімі дэмакратычнымі коламі, а цераз іх з парыжскімі выдаўцамі, каб выдаць там свае творы. Тут, у Расіі, — ён гэта добра разумеў, — іх надрукаваць нельга".

Як быццам выезд складанасці не ўяўляў. Але справа ў тым, што малодшы брат бацькі, дзядзька Аляксандра Сцяпан Незабытоўскі, браў актыўны ўдзел у паўстанні 1830—1831 гадоў, змог уцячы ў Парыж, але яго маёнтак і асабістую маёмасць канфіскавалі. Калі просьба аб выездзе за мяжу, дарэчы, з дазволу мінскага губернатара Сямёнава, які пра гэта нічога не ведаў, трапіла да віленскага генерал-губернатара, той выказаў занепакоенасць наконт магчымай сустрэчы Незабытоўскага з дзядзькам ці ўдзелу яго ў палітычнай сходцы эмігрантаў. Пашпарт на выезд Незабытоўскі змог атрымаць толькі ў 1844 годзе, амаль праз два гады пасля прашэння.

Са Смалічоў Незабытоўскі выбраўся ў дарогу 5 жніўня 1844 года. Наперадзе было трохгадовае падарожжа: Польшча, Італія, Іспанія, Партугалія, Англія, Францыя... Нават трапіў у Егіпет, дзе агледзеў знакамітыя піраміды. Там занядужаў і ўсю зіму з 1846 года па 1847-ы правёў у ложку ў Каіры. А потым — зноў Італія, Вена, Кракаў... Зваротны шлях і радаваў — па-сапраўднаму засумаваў па родных мясцінах, але і трывожыў — калі з сабой браў рукапісы напісаных кніг, дык вяртаўся з самімі выданнямі, ажыццёўленымі ў Парыжы. А трывожыцца было чаго...

Ананімна было выдадзена ў Парыжы пяць кніг, да ўсяго — дзве ў Вільні. Сярод іх ці не самая бяскрыўдная і разам з тым найбольш значная па мастацкіх вартасцях "Міцкевіч. Славянскія літаратуры" (Парыж, 1845). Гэта невялікі, усяго 49 старонак, аналіз лекцый, прачытаных Міцкевічам у снежні 1842 — красавіку 1843 года на кафедры славянскіх літаратур у парыжскім Калеж дэ Франс. Незабытоўскі не хаваў захаплення сваім кумірам, аднак востра, палемічна крытыкаваў яго, не падзяляў славянафільскіх ідэй. Не прымаў і польскага месіянізму, вытокі якога бачыў у эміграцкім жыцці выгнанніка. Прааналізаваў Незабытоўскі і паэму "Дзяды".

"Мае запіскі" Незабытоўскі (Парыж, 1845) — мемуарны твор, праўда, не ўвесь, а толькі ўрывак з яго — "Рэвалюцыйны перыяд", што належаў да другой часткі пад назвай "Варшава". На думку Александровіча, успаміны пісаліся ў час вучобы ў Дэрпцкім універсітэце. Незабытоўскі прызнаўся: "Тое, што бачыла дзіця, юнак зараз будзе апавядаць. Аднак зусім бесстароннім не буду; наадварот, заўсёды заўзята і па-свойму буду выказвацца пра людзей, буду заўсёды горача і па-свойму тут ацэньваць падзеі". Не пашкадаваў ён гнеўных слоў "бяздарным кіраўнікам", якія ў час паўстання не далі своечасова зброю народу. Не абышлося і без прадузятасці. Напрыклад, у стаўленні да вядомага рэвалюцыянера Іаахіма Лялевеля. Куды важней стаўленне Незабытоўскага да цара. Мікалая I інакш як Неронам I ён не называе, а царскую сям'ю "ненавісным агідным племем", "сабачым родам". Нават звяртаецца да гэтага Нерона: "Пачакай, Мікалай! Малюся пякельным фурыям... каб далі сілы дачакацца гадзіны помсты і бачыць твае пакуты і тваю смерць і з гневам у вачах, з нянавісцю ў сэрцы таптаць вольнай нагой труп дэспатызму і твае крывавыя шчэлепы!"

Такое нарадзілася ад перажыванняў, што паўстанне было задушана, а надзеі чарговы раз не спраўдзіліся. Але гэтая кніга — адначасова і прызнанне аўтара ў любові да Бацькаўшчыны. Лёгка здагадацца, хто пісаў такое: "нашых ліцвінаў", "на нашым літоўскім гарызонце", "літоўскі закутак". Не выклікае сумнення, што Незабытоўскі выхоўваўся ў беларускамоўным асяродку і ніколі не лічыў яго для сябе чужым. Дый, відаць, і ў сям'і таксама з павагай ставіліся да роднай мовы, інакш адкуль узяцца такому прызнанню: "Калі я быў дзіцем, мне надоўга далося ў знакі ліцвінскае паходжанне: аднакласнікі смяяліся з мае мовы, мае працяглае гаворкі". Не пакідала Незабытоўскага і пачуццё патрыятызму. Ён не прымаў і не мог прыняць тых, для каго польская арыентацыя станавілася нормай паўсядзённых паводзін: "Для іх Літвы нібы не існавала зусім. Увогуле, дакараю я Карону за пагардлівыя і амаль непрыязныя адносіны, за погляд звысока, з якім яна пазірала раней і цяпер на так званую Літву". Пад Літвой меў на ўвазе Беларусь, называючы яе "радзімай Літвой", ганарыўся, што ліцвіны валодалі пачуццём нацыянальнай годнасці, як высока неслі ідэі незалежнасці. I ўвогуле, быў вельмі высокай думкі пра свой народ. Згадваючы нядаўняе паўстанне, неаднаразова падкрэсліваў, наколькі інакш разгортваліся падзеі, калі б кіраўнікі яго рабілі добрую стаўку на ліцвінаў.

У Парыжы Незабытоўскі выдаў і свой франкамоўны раман "Мары пра каханне, славу і свабоду" (1845). Гэта твор-утопія. Яшчэ за 20 гадоў да з'яўлення "Што рабіць?" Мікалая Чарнышэўскага ён задумваўся над будучым упарадкаваннем беларускай дзяржавы. Паводле аўтарскай версіі, нацыянальна-вызваленчая рэвалюцыя, што адбылася ў сярэдзіне XIX стагоддзя на тэрыторыі Польшчы і Беларусі, прывяла да перамогі народа. Як жа беларусы жылі б пасля гэтага, і расказваецца ў рамане. Цікавіла Незабытоўскага і гістарычнае мінулае. Пацвярджэнне таму — драматургічныя творы "Разамунда", "Барбара", "Ядвіга", "Кацярына Вялікая".

...Трывога напаткала Незабытоўскага пры набліжэнні да мяжы Аўстрыі з Расіяй. Менавіта тут з расійскага боку знаходзілася вядомая Радзівілаўская мытня (па назве мястэчка Радзівілава), пра строгасць работнікаў якой ведалі многія. Таму, прыехаўшы ў невялікі горад Броды, канчатковы населены пункт з аўстрыйскага боку, вырашыў звярнуцца да мясцовых кантрабандыстаў. Тыя згадзіліся дапамагчы. Не ведаў, аднак, што мытня супрацоўнічала з паліцыяй Дубенскага павета. Найбольшую пільнасць праяўляў прыстаў Палецкі, у руках якога 8 ліпеня 1847 года і апынуліся тры мяхі з кнігамі і рукапісамі. Сам жа Незабытоўскі, пакуль выходзілі на яго след, паспеў даехаць да Лагішчынскай паштовай станцыі, дзе яго і затрымалі 12 ліпеня. Правёў сем месяцаў у пінскай турме, пасля выпусцілі, бо яшчэ не ведалі пра змест затрыманых кніг і рукапісаў. А пасля з'явіліся абвінавачанні, горш не прыдумаеш. Інкрымінавалі знявагу "гасудара імператара і іншых высокіх асоб усерасійскага дома самымі нізкімі і дзікімі лаянкамі", пошук сродкаў для знішчэння цяперашняга ўрада ў Расіі", варожыя водгукі "пра манархічны лад наогул", выстаўленне сябе "заўзятым радыкалам, які прагне царскай крыві і гатовы ісці разбураць троны". А таму, у рэшце рэшт, 5 кастрычніка 1847 года Незабытоўскі і апынуўся ў камеры-адзіночцы.

Калі следства пасля ліста да сястры засталося ні з чым, вырашылі, што, магчыма, у прашэнні на імя цара Незабытоўскі раскаецца. Вязень згадзіўся і напісаў 28 старонак... па-французску. Калі пераклалі, за галаву схапіліся. Ніякага жадання раскаяцца, а абразы, дзёрзкасць, нават непрыстойныя выразы. А паколькі Незабытоўскі па-ранейшаму настойваў, каб яго справу разглядаў звычайны суд, прытым у Мінску, вырашылі абысціся без судовага працэсу. Спешна напісалі абвінавачванне з васьмі пунктаў. Сярод іх быў і такі: "Заўсёды паказвае сябе заўзятым дэмакратам, які прагне царскай крыві, хоча знішчыць троны і законныя ўлады і называе сябе апосталам бунту і вестуном перамогі для сваіх аднадумцаў, раз'юшана ўсклікаючы: "Няхай загінуць дэспаты, смерць царам, няхай жыве рэспубліка і свабода". За гэта "свяціла" смерць. Але паколькі рашэнне праходзіла праз вышэйшыя інстанцыі, паступова спыніліся на пазбаўленні Незабытоўскага маёмасных правоў, пераламлення катам над яго галавой шпагі і высылкі на руднікі на дваццаць гадоў.

Сам падсудны ў гэты час знаходзіўся ў цяжкім стане, бо аб'явіў галадоўку. А паколькі адмовіўся і ад лекаў, не мог нават устаць. Не ведаў ён і таго, што цар праявіў "чалавечнасць": "як толькі гэты злачынец атрымае дастатковую палёгку ў хваробе, адправіць яго на месца прызначэння ў рэсорным вазку". Загад атрымалі 22 сакавіка 1849 года, а вязень развітаўся з жыццём 21-га. Шпітальная палата з новымі жалезнымі кратамі, якая таксама была прадугледжана для хутчэйшага выздараўлення, не спатрэбілася. Пахавалі Незабытоўскага 25 сакавіка на шпітальных могілках. Як звычайнага арыштанта...

Міхась ЯНОВІЧ.

Пра А.Незабытоўскага можна прачытаць:
***Александровіч С.** Вальнадумца з-пад Нясвіжа Аляксандр Незабытоўскі. Мн.1975.*

Народная Воля
19 КАСТРЫЧНІКА 2004 г.

БОМОНД

Николай АГУРБАШ:

«Все самое лучшее, что было в Беларуси, я уже вывез...»

На днях певица Анжелика Агурбаш в Минске крестила своего сына Анастаса

Первые съемки маленького миллионера Анастаса.

Яблоня, куст роз и 150 тысяч долларов

"Так получилось, что поженились мы с Николаем Георгиевичем в России, а повенчались — в Беларуси. Сын родился и зарегистрирован в Москве, а крестили мы его в Минске", — говорит **Анжелика Агурбаш,** в девичестве — **Ялинская.**

Крестины состоялись в Минской епархии с благословения митрополита Минского и Слуцкого **Филарета**. Он же стал духовником полуторамесячного Анастаса.

"Когда владыка Филарет был в Москве, мы договорились с ним, что проведем этот прекрасный обряд именно в Минске и что он лично примет в нем участие как крестный отец от духовного мира, — рассказывает **Николай Агурбаш.** — *Филарет окунал нашего сына в купель с холодной водой, подарил ему крестик из Иерусалима и рубашку, вышитую васильками. Для нас это, конечно, большая честь".*

Крестной мамой стала **Ольга Смоляк,** давняя подруга Лики и жена белорусского художника **Андрея Смоляка.** Крестный папа — заместитель министра сельского хозяйства России **Владимир Кайшев,** он же председатель общества греков СНГ (муж белорусской певицы по национальности грек).

Напомню, что в свои 34 года Анжелика — мать троих детей. У ее теперешнего мужа — четыре дочери от предыдущих браков. По случаю рождения сына 50-летний Николай Агурбаш устроил настоящий праздник с салютом и фейерверком.

"В тот день, когда Анжелика родила, я под окном своего кабинета посадил яблоню и куст роз, который называется "Анжелика", — говорит Николай Георгиевич. — *Жене подарил часы с 34 бриллиантами. Открыл счет в банке на отчество и фамилию Анастаса. Так что родился он уже миллионером".*

"Это не самый большой его недостаток", — смеясь, заметила Лика.

А еще Николай Агурбаш по случаю рождения сына выделил премию сотрудникам своей фирмы "Мортадель" — 150 тысяч долларов. Берите пример, господа руководители!

После обряда крещения счастливые родители с друзьями отправились на тихий ужин в один из лучших минских ресторанов. Накануне Николай Агурбаш попросил, чтобы на стол выставили все блюда, которые есть в меню заведения.

"Мне хотелось устроить праздник, — говорит он. — *Чтобы столы ломились. Но кажется, что чего-то все-таки не хватало..."*

Курс на «Евровидение»

С момента знакомства Лики и Николая прошло три года. По словам президента фирмы "Мортадель", все это время они с Ликой фактически занимались только любовью.

"А сейчас Лика вновь выдумывает всякие проекты, — рассказывает он. — *Один из них — участие в конкурсе "Евровидение".*

Лика говорит, что намерена участвовать в отборочном туре на общих основаниях. Московский композитор **Александр Шкуратов** специально для нее уже написал песню на английском языке.

"До 1 ноября мы не можем сказать, что это за песня, иначе не исключено, что завтра кто-то появится с такой же, — говорит Лика. — *Из всего количества песен жюри надо будет отобрать только 15. Затем во Дворце Республики состоится грандиозное шоу, во время которого песни будут представлены на суд зрителей. Путем интерактивного голосования выберут трех кандидатов. Затем оргкомитет назовет имя того, кто поедет на "Евровидение".*

Мне предлагали ехать на "Евровидение" и от России, и от Украины. Я решила, что могу представлять только Беларусь. Во-первых, потому что сама белоруска. А во-вторых, у меня есть для этого все возможности, в том числе и технические. Например, я точно знаю, что сегодня в Минске невозможно на техническом уровне сделать достойную фонограмму, чтобы отправить ее на конкурс. Многие записывают фонограммы за границей. А мне муж подарил профессиональный микрофон, который есть только у Мадонны и Агилеры. Сейчас лучшие российские дизайнеры разрабатывают костюмы для конкурса, будут привлечены к работе именитые хореографы..."

Анжелика Агурбаш работает, не выходя из дома. Специально для нее муж построил и оборудовал студию *"по последнему писку".*

"Так проще и безопаснее для самой Лики", — поясняет Николай Агурбаш.

Дело в том, что теперь белорусская певица нигде не появляется без телохранителя.

Недавно в Минске записывали интервью для одной передачи. Перед съемками Лика решила подойти к зеркалу, и охранник, естественно, пошел за ней. Ведущая программы была слегка шокирована: *"А если Вы в дамскую комнату захотите, он тоже пойдет за Вами?".*

"Если надо, пойдет и туда", — невозмутимо ответила Анжелика.

"Николай Георгиевич без охраны меня никуда не выпускает, — откровенничает она. — *Не потому, что мне не доверяет, а потому, что мной очень дорожит. Москва — очень сложный город. Ходить без охраны там просто страшно. Даже во время прогулки по бутикам могут возникнуть разные непредсказуемые ситуации...*

Белорусы сильно отличаются от россиян. Живя здесь, я не ощущала этого. Наши люди более мягкие, душевные. В Москве мне не хватает душевности. Там более жесткий мир, суровые условия выживания. Я даже иногда специально приезжаю в Посольство Беларуси в Москве, чтобы пообщаться с белорусами. Чайку попить, новости обсудить..."

Кстати, Лика работает советником посла по культуре.

Счастливые родители.

Ужин с миллионером

В Минске Анжелика Агурбаш с мужем, сыном и няней на двое суток остановилась в президентском номере четырехзвездочного отеля "Минск". Сутки в номере стоят 800 долларов.

Поэт **Владимир Некляев** принес для Лики не только свои новые стихи, но и хризантемы.

"Наламаў табе букет беларускіх кветах. Ружамі ты і так засыпана, а вось ад такіх кветак, відаць, ужо адвыкла..." — сказал он.

А директор отеля **Николай Журавский** галантно преподнес певице семь белых роз.

"Спасибо, что выбрали наш отель", — сказал Николай Романович. С его легкой руки всем гостям семейства Агурбаш неожиданно предложили отужинать в ресторане отеля. За счет Николая Агурбаша, разумеется.

За столом директор отеля и в шутку и всерьез говорил, что москвичи — самые лучшие гости. Мол, как правило, они сразу заказывают бутылку коньяка "Хенесси", который стоит в их ресторане около трех миллионов белорусских рублей. Выпивают и просят принести еще. Затем еще. И под занавес несколько бутылок заказывают с собой...

К слову, гости Агурбашей пили водку и вино. Как выяснилось, муж Анжелики — поклонник белорусской "Березовой" водки. Ему иногда передает ее из Беларуси теща.

"Мясной магнат" оказался общительным и на первый взгляд простым человеком. Он отвечал на любые вопросы, поддерживал светскую беседу и искренне удивлялся, почему многие белорусы имеют такой озабоченный вид и редко улыбаются...

"Ну как ему объяснить, если у нас..." — перешептывались некоторые, переходя на политику.

Николай Агурбаш признался, что с помощью жены пытается выучить белорусский язык.

Когда у Николая Георгиевича спрашивают, почему он не открывает свой бизнес в Беларуси, он на полном серьезе отвечает: *"Все самое лучшее, что было в Беларуси, я уже вывез..."*

В следующий раз Лика с мужем приедут в Минск в начале декабря. На 50-летие художника **Андрея Смоляка**.

Марина КОКТЫШ.

СПОРТ

Нашы шахмацісты ў Іспаніі

На Сусветнай шахматнай алімпіядзе, якая праходзіць у іспанскім мястэчку Кальвія, мужчынская зборная Беларусі ў першым туры выйграла ў зборнай Таджыкістана — 3:1, а нашы дзяўчаты перамаглі апанентак Інданезіі 2:1. Другі тур склаўся для беларусаў менш удала. Мужчыны саступілі галандцам 1,5:2,5, а дзяўчаты — шахмацісткам Польшчы — 0:3. Трэці тур прынёс наступныя вынікі: беларускія шахмацісты выйгралі ў сапернікаў з Албаніі — 3,5:0,5, а нашыя жанчыны перамаглі шахмацістак з Новай Зеландыі — 3:0.

Чакаем паядынка лідэраў

На чэмпіянаце Беларусі па футболе прайшлі матчы 26-га тура. Мінскія дынамаўцы выйгралі ў жодзінскага "Тарпеда" — 2:1. З такім жа вынікам завяршылася супрацьстаянне барысаўскага БАТЭ і бабруйскай "Белшыны". Сталічнае МТЗ-РІПА дома было мацней за навапалацкі "Нафтан" — таксама выйграла з лікам 2:1. Футбольны клуб "Гомель" выйграў у гродзенскага "Нёмана" — 1:0, а віцебскі "Лакаматыў" выйграў у брэсцкага "Дынама" — 1:0. Магілёўскі "Днепр-Трансмаш" з мінімальным лікам адолеў сталічнае "Тарпеда-СКА". Самую буйную перамогу ў гэтым туры атрымаў салігорскі "Шахцёр", які разграміў "Дарыду" — 4:1. Сталічная "Зорка-ВА-БДУ" выйграла ў мазырскай "Славіі" — 2:0.

Пасля 26 тураў у лідэрах сталічнае "Дынама" і барысаўскі БАТЭ. Да іх асабістага супрацьстаяння засталося не так шмат часу.

«Юнацтва» трапіла пад «Тарпеда»

Хакеісты сталічнага "Юнацтва" не здолелі прабіцца ў паўфінал Кантынентальнага кубка. Нягледзячы на перамогі над румынскім клубам "Меркура-Чук" — 12:1 і "Рыгай-2000" — 0:2, мінчане занялі другое месца ў падгрупе. У матчы за першае месца беларусы саступілі казахскаму "Тарпеда" — 2:3. Гэтая каманда і выйшла ў паўфінал.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

19
кастрычнік

АЎТОРАК
Усх. 7.46 Зах. 18.03
Даўж. дня 10.17
Першая квадра
21 кастрычніка

95 гадоў з дня нараджэння М.М. Блісцінава (1909—1982), беларускага пісьменніка

Чытайце нас у Інтэрнеце
http://
nv.promedia.by

У фінал тэлепраекта «Народны артыст-2» выйшлі чатыры беларусы

Адбылося выступленне апошняй дзесяткі ўдзельнікаў праекта, у якой былі чатыры прадстаўнікі Беларусі — мінчане Алена Чэкіна, Дзмітрый Калдун і Дар'я Урызчэнка, а таксама Дзмітрый Карпінчык з Кобрына. Паводле вынікаў галасавання гледачоў, у якім бралі ўдзел жыхары Беларусі, Расіі і Украіны, вызначылася чарговая тройка фіналістаў, у якую ўвайшла Дар'я Урызчэнка, якая заняла трэцяе месца з вынікам 11,4 працэнта галасоў. Другое месца атрымала Паўліна Дзмітрыенка з Харкава (15,8 працэнта), а першае — Юрый Ігнатаў з Цюмені, за якога прагаласавала рэкордная колькасць тэлегледачоў — 34,4 працэнта.

Трэба зазначыць, што на гэты раз журы было не надта прыхільнае да беларусаў, аднак менавіта Дар'ю Урызчэнка Лайма Вайкуле назвала "сваёй фаварыткай".

Такім чынам, паводле вынікаў трох канцэртаў сталі вядомыя імёны дзевяці фіналістаў, сярод якіх чатыры беларусы: Таццяна Казючыц, Руслан Алехна, Вера Карэтнікава і Дар'я Урызчэнка. Дзесятага ўдзельніка конкурсу павінны вызначыць члены журы. Тады ж конкурс выйдзе на новы ўзровень: цяпер пасля кожнага пятнічнага канцэрта будзе выбываць той удзельнік, які набярэ найменшую колькасць галасоў тэлегледачоў.

Тэатр імя Якуба Коласа плануе выйсці на расійскага гледача

Аб гэтым заявіў мастацкі кіраўнік тэатра Віталь Баркоўскі на прэс-канферэнцыі ў рамках тэатральнага фестывалю "Панарама". Тэатр прэзентаваў на форуме сваю пастаноўку "Плошча перамогі" паводле п'есы беларускага драматурга Алены Паповай.

Паводле слоў дырэктара тэатра, у планах трупы — гастролі ў Ліпецку, Адэсе, Бранску; вядуцца перамовы з тэатрам імя Ярмолавай у Маскве аб правядзенні абменных гастроляў. "У аснову кладзецца тое, што было б выгадна і нам, і тым, хто да нас прыязджае", — сказаў ён.

Юлія ЦЯЛЬЦЕЎСКАЯ.

БЫВАЕ І ТАКОЕ

Сам сябе перахапіў

Гэтую дзіўную, смешную гісторыю ў Паставах помняць не адны супрацоўнікі міліцыі, але і амаль усе жыхары.

Жыхар адной з прыгарадных вёсак Паўлюк Дубкевіч меў залатыя рукі і памяркоўны характар, быў чалавекам працавітым, нядрэнна зарабляў у саўгасе. А яшчэ займаўся пчалярствам, што дапамагло яму назбіраць грошай на ўжо не новага, але спраўнага "Жыгулёнка".

Жонка Паўлюка паважала, але ніколі не даравала яму лішнюю чарку, на якую адгукалася моцнай звягай. Акрамя таго, яна вельмі раўнавала мужа. Іншы раз на гэтай глебе ўзнікалі такія сваркі, што Паўлюк забіраў свае рэчы, садзіўся ў машыну і шыбаваў у Паставы, да роднай сястры, якая суцяшала малодшага брата, хоць і сама не хваліла яго за выпіўку. Асабліва яна была супраць таго, каб Паўлюк садзіўся за руль нападпітку.

У той злашчасны дзень Дубкевіч прыкаціў да сястры якраз "пад мухай". І каб замесці сляды свайго нядобрага ўчынку, вырашыў паставіць машыну каля чужога пад'езда шматпавярхоўкі.

"Выплакаўшыся" перад сястрой, Паўлюк зазбіраўся дадому.

Выйшаў на двор — няма "доміка на калёсах"! Пяць гадоў збіраў грошы на сваю мару — і вось табе!

Кінуўся Паўлюк да тэлефона, паведаміў у міліцыю аб прапажы і яе прыкметах.

Даішнікі спрацавалі аператыўна: аб'явілі аперацыю "Перахоп", за лічаныя хвіліны ўсе выезды з мястэчка былі перакрыты.

Праз які час Паўлюк агледзеўся і вачам не паверыў: стаіць яго родны "Жыгулёнак" у суседнім двары, побач з гэткім жа з выгляду пад'ездам, толькі іншым.

Узрадаваўся, як ніколі! Але толькі ад'ехаў, як узнятыя па трывозе міліцыянеры перахапілі "крадзеную" машыну, затрымалі Дубкевіча і прывезлі яго ў пастарунак.

На шчасце Паўлюка, быў ён цвярозы, бо сястра, ведаючы, што брат будзе за рулём, бутэльку на стол не ставіла.

І добра зрабіла, бо давялося б тады Паўлюку сапраўды прывыкаць хадзіць пехатою, маючы машыну, што так шчасліва "знайшлася"...

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Вторник, 19 октября

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30, 20.00 "Деловая жизнь".
09.05, 20.05 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.05 "Земельный вопрос".
10.25, 17.05 "Терион". Сериал.
11.05, 18.15 "Богатые и знаменитые". Сериал.
12.10 "Осторожно, двери закрываются". Комедия.
13.50 Мультфильм.
14.05 "Специальный репортаж".
14.30 "Время спорта".
15.15 "Марсупилами-2". Мультсериал.
16.00 "5х5".
17.30 "Шпилька".
19.05 "Арсенал".
19.30 "Зона Икс".
19.45 "Между нами".
21.00 "Панорама".
21.35 Футбол. Лига чемпионов. "Реал"—"Динамо" (Киев). (В перерыве — Новости).
23.40 "Славянский базар в Витебске-2004".
00.15 Футбол. Лига чемпионов. Обзор игрового дня.

ОНТ

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.25 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05, 18.55 "Клон". Сериал.
09.55, 15.50 "Дом". Реалити-шоу.
10.40 "Дисней-клуб".
15.00 "Женщины в любви". Сериал.
16.35 "Фабрика звезд".
17.00 "Пять вечеров".
18.15 "Пан или пропал".
20.00 "Время".
21.05 "Улицы разбитых фонарей". Сериал.
22.15 "Московская сага". Сериал.
23.40 "Народный артист".
23.55 "Не только о футболе".

РОССИЯ

08.45, 16.40 "Ундина. На гребне волны". Сериал.
09.45, 18.50 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30 "Местное время. Вести — Москва".
10.50 "Бедная Настя". Сериал.
11.50, 19.55 "Что хочет женщина".
16.10 "Кулагин и партнеры". Сериал.
17.40 "Бандитский Петербург". "Адвокат". Сериал.
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 "Сармат". Сериал.
22.00 "Вести +".
22.20 "Убить Гитлера". Фильм 2-й.
23.30 "Ганнибал Лектер: красный дракон". Триллер.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.45 Новости.
08.10 "Вкусное утро".
08.20 ("Культура") "Сферы".
09.00 ("Культура") "XX столетие. Избранное".
09.45 "Антон Иванович сердится". Комедия.
11.00 "Женсовет".
11.15, 18.55 "Долгая дорога в дюнах". Сериал.
12.05 "Обычный необычный день".
12.40 "Возьми меня с собой". Мелодрама.
14.10 "Дача+".
14.40 "Язык танца". Док.сериал.
15.05 "Не зевай!".
15.15 "Бум".
15.40 Мультфильмы.
16.05 "Нежный возраст". Сериал.
16.30 "Мой город. Белыничи".
16.40 "Отражения".
17.00 "Ретро".
18.00 "Мгновение вечности".
18.25 "Отражение".
18.25 "Площадь искусств".
19.45 "Дела семейные".
20.30 "Колыбельная".
21.00 "Блеф-клуб".
21.40 ("Культура") "Оркестровая яма".
22.20 "Скромное обаяние буржуазии". Комедия.

НТВ

09.00, 15.00, 18.00 "Сегодня".
09.15 "Криминальная Россия".
09.50 "Стресс". Ток-шоу.
10.55, 18.40 "Слепой". Детектив.
15.20 "Принцип домино". Ток-шоу.
16.25 "Каменская". Сериал.
17.35 "Чрезвычайные происшествия".
19.50 "Кодекс чести". Сериал.
21.00 "Страна и мир".

СТВ+RenTV

06.30, 17.50 "Минщина. Люди, события, факты".
06.45 "Утро столицы".
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.50 "24 часа".
07.50 "Столичный футбол".
08.20 "Дом, который построю я".
08.35 "Из достоверных источников".
08.50 "Кадровый вопрос".
09.05 "Автогонщики Наскар". Мультсериал.
09.30, 16.05 Мультфильмы.
09.50 "Космический пришелец-2". Фантастический фильм.
11.30 "Большой театр".
12.00 "Час суда".
13.00 "Белорусская свадьба". Док.фильм.
13.50 "Солдаты". Сериал.
14.50 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры. Потерянная галактика". Сериал.
15.15 "Рыцари-забияки". Мультсериал.
15.40 "Кот по имени Ик". Мультсериал.
16.50 "Турпоход".
17.00 "Дружная семейка". Сериал.
18.00 "Телеафиша".
18.15 "Тема дня".
18.30 "Наваждение". Сериал.
20.05 "СТВ-спорт".
20.20 "Закон и криминал".
20.40 "Добрый вечер, малыш".
20.55 "Завтра не придет никогда". Боевик.
23.15 "Игровой рефлекс".
23.30 "Горячий лед".
23.50 "Секретные материалы". Сериал.
00.40 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

07.00, 16.45 "Дни Турбиных". Драма.
08.10, 17.50, 21.00 "Телемагазин".
08.15 Сборник мультфильмов.
09.10 "К-игра".
09.15 "Россия-взгляд на власть". Док.сериал.
09.40, 19.50 "Горец". Сериал.
10.30 "Это все она". Мелодрама.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
18.00 "Ревность". Комедия.
19.45 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...
20.40 "К-видео" — "Топ-8".
20.45 "Вечарніца".
21.10 "Сметенные огнем". Боевик.

ТВ ЦЕНТР

05.00, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь".
07.45 "Объявленное убийство". Детектив.
09.20 Мультфильмы.
09.40, 17.40 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00. 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.10 "Момент истины".
12.05, 23.00 "Петровка, 38".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Криминальный кроссворд". Сериал.
14.15 "Как добиться успеха. Доктор Богданов".
14.30 "Марш-бросок".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Командоры, вперед!".
16.00 "Уголовная полиция". Сериал.
17.15 Алексей Баталов. "Заметки на полях".
18.00 "Таковы эти женщины". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
19.00 "Лицом к городу".
20.00 "Приключения Шерлока Холмса". Сериал.
21.40 "Тюрьма и воля".
22.30 "Времечко".
23.20 "25-й час. События. Время московское".
23.45 "Супердиск".
00.00 "Тайны Ниро Вульфа". "Только через мой труп". Детектив.
00.55 "Синий троллейбус".

EUROSPORT

09.30, 11.15, 12.45, 14.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
10.30, 13.45 Футбол. Го-о-ол!!!
10.45, 14.00, 20.30, 00.00 Мультиспорт. "Всякая всячина".
11.45, 16.00 Футбол. Еврололы.
15.00, 19.00 Теннис. Турнир WTA в Швейцарии.
21.00 Бокс. Международные соревнования.
00.30 Новости "Евроспорта".
00.45 Автогонки НАСКАР.
Профилактика — с 01.00 до 09.00.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.
Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк 18.10.2004 у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 28 210 экз. Заказ № 756.